

Nr 1, 1994 Årgång 31
45:- inkl moms

Sökaren

– tidskrift för livsfrågor –

Kundaliniyoga i Sverige

Kundaliniyoga

en österländsk hemlighet, nu tillgänglig för västerlänningar

När kundalinikraften stiger upp genom ryggraden, går människans medvetenhet från mörker till ljus - en betydelsefull men plågsam och ibland farlig process. Så förkunnas inom hinduismen.

Text: Sven Magnusson

Yoga betyder förening, det vill säga förening mellan den individuella själen, *jiva*, och den Högsta Själen, *paramatman*, eller Gud. All yoga har från början syftat till denna förening.

Den slutliga föreningen mellan själen och Gud uppstår när den individuella själen inte mer återföds, utan för alltid uppgår i den Högsta Själen och blir ett med den. Den fysiska döden i det nuvarande livet är då den sista döden. Återfödelseernas hjul har stannat upp. Detta innebär den fullständiga andliga frigörelsen, vilken är det mänskliga livets yttersta mening och mål.

Yoga och meditation är vägar till målet.

Men är då inte detta "utslocknande" i *nirvana* något negativt, en definitiv utplåning av existensen? Nej, inom hinduismen anses uppgåendet i den Högsta Själen innebära fullständigt självförverkligande och högsta salighet. Man är inte längre en liten svag individ, som upplever besvikelser, sorg och lidande, utan man finner att man är *paramatman*. I *paramatman* har man sin identitet. "Paramatman är jag." Som *paramatman* upplever man fullständig lycka och tillfredsställelse.

Hinduer upplever de upprepade återfödelseerna till jordelivet som en plåga som de vill bli fria från. I västerlandet däremot ser de reinkarnationstroende gärna återfödelseerna som något positivt, som en seger över döden - *bevis på odödlighet*.

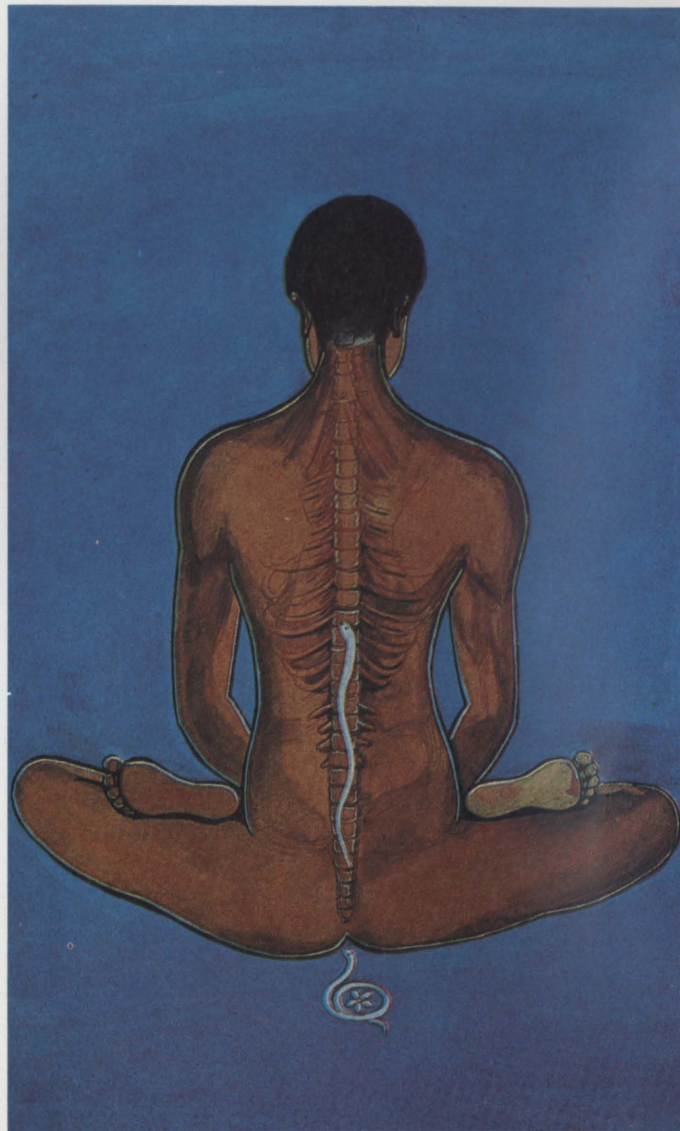
I botten är vi alla Ett

En hindumenar också att han är odödlig, men inte som mänsklig individ. Han existerar i evighet endast i sin identitet som *paramatman*. I botten av vårt väsen är vi alla samma: vi är *paramatman*, den Högsta Själen, det odödliga Universella Jaget, vilket är det enda som finns.

Den Högsta Själen har delat sig i myriader väsen för att undgå ensamheten, men i botten av vårt väsen består Enheten: där är vi alla identiska.

Detta är tankar som säkert känns främmande och kanske kusliga för många västerlänningar. Men hinduer upplever dem inte så. En hindu menar att *jag* inte är min fysiska kropp. Jag är i stället *atman* (den individuella själens botten) som är lika med *paramatman* (den oförstörbara världssjälen, världsgunden). Att tro sig vara kroppen är okunnighet. Att tro att den fysiska världen är den enda verkligheten är okunnighet.

Det slutliga målet för all yoga och meditation är att inse att jag är identisk med *paramatman*, vilket till sist leder till "den sista döden", det vill säga befrielse från återfödelseernas kretslopp.

Kundaliniormen stiger upp genom ryggraden och ger till slut kosmiskt medvetande. Ur Third Eye and Kundalini av B. S. Goel, publicerad av Third Eye Foundation of India.

Egots död

Det mänskliga medvetandets slutliga stadium, som innebär en sammansmältning med det Högsta Medvetandet, eller Gud, kan uppnås genom Guds nåd. Sökarens egna ansträngningar räcker inte. Men en uppriktig strävan efter sanningen kan tilldra sig Guds uppmärksamhet, så att han låter sökaren komma till resans mål: Upplýsning om jagets sanna natur. Detta kallas ibland "egots död". Det innebär insikten att man i sin identitet som *paramatman* är odödlig.

Efter Upplýsningen kan människan se på döden utan rädsla. Den är ju ingenting verkligt, bara en skenbar utplåning av jaget.

Dock finns många former av hinduism, och alla hinduer tänker inte på samma sätt.

Kundalini

En central ställning inom hinduismen har begreppet *kundalini*, den kosmiska energin, Guds kraft. Denna kraft kontrolleras av Gud, sägs det, men den kan ibland bli fri, och okontrollerad kan den bryta ner nervsystemet och orsaka stort lidande. I sådana fall brukar individen först komma i ett extatiskt tillstånd, vilket snart följs av nedstämdhet, ångest, fruktan, religiösa vanföreställningar och dödslängtan.

Om kundalinikraften hålls under kontroll, är den till stor välsignelse för individen och kan leda honom till Upplýsning.

Så förkunnas av hinduer.

En upplýst berättar

B. S. Goel berättar i sin bok "Third Eye and Kundalini" att han upplevde en mycket allvarlig kris i sitt liv, sedan en kollega och granne begått självmord. Goel blev mycket deprimerad, provade psykoanalys, men fick ingen hjälp.

Han grät ut sin förtvivlan och smärta. Han satte sig på golvet framför ett foto av sin guru Sri Sathya Sai Baba och bad till denne om räddning. Han utökade också sin dagliga meditation.

Efter en veckas lidande erfor han en glimt av lycka och av sin gurus gränslösa kärlek och medkänsla. Han upplevde att han blev föremål för gurus nåd.

Goel berättar:

- Jag sov i ett tillstånd av den mest fruktansvärda depression. Det var vid midnatt. Någon drog av mig filten, och jag öppnade ögonen i stor fruktan. Där stod Sri Sathya Sai Baba vid min säng som en glänsande gestalt. Jag försökte omfamna honom, men när detta var omöjligt, tolkade jag hela upplevelsen som en hallucination, drog filten över mig för att försöka somna om. Men till min överraskning drog Baba än en gång av mig filten, fick mig att sätta mig upp och sa åt mig att meditera på en punkt mitt emellan ögonbrynen. Jag gjorde som jag blev tillsagd. Baba försvann.

- Nästa dag satt jag framför fotot av min guru och försökte återigen att med slutna ögon koncentrera mig på en punkt mellan ögonbrynen. En bred, vertikal linje kom omedelbart till synes vid den punkten. Jag blev fullständigt lugn. Min depression försvann. När jag två dagar senare försökte koncentrera mig på punkten, uppträdde återigen den röda linjen. Och när jag förökte koncentrera mig ännu mer, vidgade den sig till ett öga! Sri Sathya Sai Baba var i det ögat. Efter ytterligare två dagar öppnade sig Tredje Ögat igen och Gud (Baba) och jag (*jiva*) kom till synes i det. Jag erhöll fullständigt skydd av Gud, och under de följande dagarna reste sig kundalini i min ryggrad och rörde sig uppåt i formen av en vacker, vit kobra. Efter ytterligare några dagar öppnade sig Tredje Ögat tre gånger. Jag såg i det ögat Herren Krishna, Herren Jesus Kristus och en femhövdad kobra.

Svårigheter

Men man skall veta, skriver Goel, att friden och saligheten inte infinner sig omedelbart, sedan kundalinikraften aktiverats och Tredje Ögat öppnats. Upplevelsen leder till att egots makt bryts. Men fastän det individuella medvetandet, *jiva*, kommer att sammansmälta med det Absoluta och sällheten infinna sig, sker inte detta omedelbart. Långvariga svårigheter följer. Man kan tro att man blir galen eller skall dö. Detta beror på att kundalini-processen förstör det gamla medvetandet, som byggts upp av okunnighet, och sakta bygger upp ett nytt medvetande på grundval av sann kunskap. Hela processen utgör en förändring från osanning till sanning. Denna resa från mörker till ljus är inte behaglig. Det gamla bränns bort, och det medför ångest, gråt och oro. Men under Guds/Guruns kontroll har processen även perioder av avspänning, som gör att individen inte helt och hållet bryter samman.

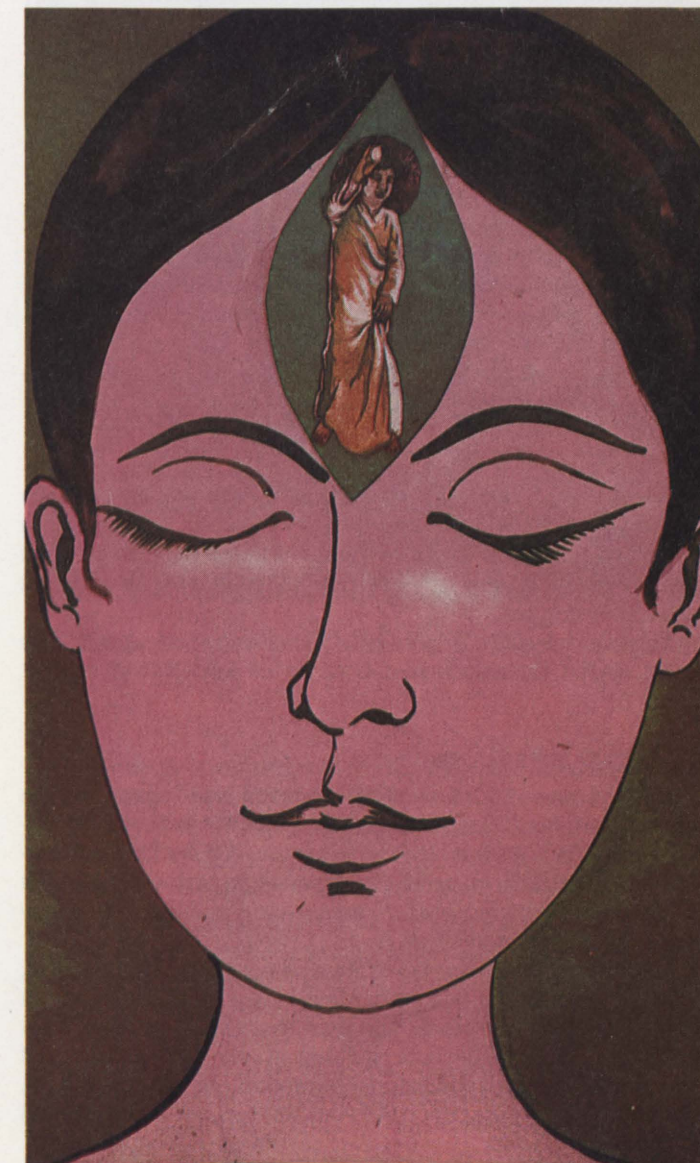
Kundaliniprocessen kan aktiveras på olika sätt, berättar Goel. Ibland sker det automatiskt utan någon ansträngning eller någon direkt önskan från individens sida och utan att det är en del av Guds/Guruns nåd. I dessa fall brukar ett inledande stadium av extas följas av stark nedstämdhet med risk för förlust av förståndet.

Kundalini kan också väckas som följd av yogaövningar med allvarligt syfte. Detta kan vara en följd av Guds/Guruns nåd, men personen förstår inte vad som händer och tvivlar på värdet av det. Individen upplever stora svårigheter med nedstämdhet, ångest, oro och dödsfruktan. Men efter varje nedgång sker en återhämtning, som kan upplevas mycket positivt, och därav kan man förstå att processen beror på gudomlig nåd.

Slutligen kan kundalinikraften väckas sedan Tredje Ögat öppnats av Gud/Gurun. Även i ett sådant fall kan man uppleva stora svårigheter, men man ser klart och tydligt vad som pågår och har aldrig några tvivel på upplevelsernas äkthet och betydelse.

Att se Gud med Tredje Ögat är en av de största andliga upplevelser som finns. Detta Öga gör det möjligt för oss att se Gud som form. Därefter vill vi gå vidare på den andliga vägen så att vi kan fatta honom i hans formlösa tillstånd.

När Tredje Ögat öppnats och den individuella själen ser Gud som form, råder fortfarande ett tillstånd av dualitet. Gud och den individuella själen, *jiva*, är fortfarande två skilda väsen, fastän mycket nära varandra. Men på grund av kundaliniprocessen

Sri Sathya Sai Baba syns i det tredje ögat. Ur Third Eye and Kundalini.

Samadhi

Målet för de olika yogaformerna sägs vara *samadhi*.

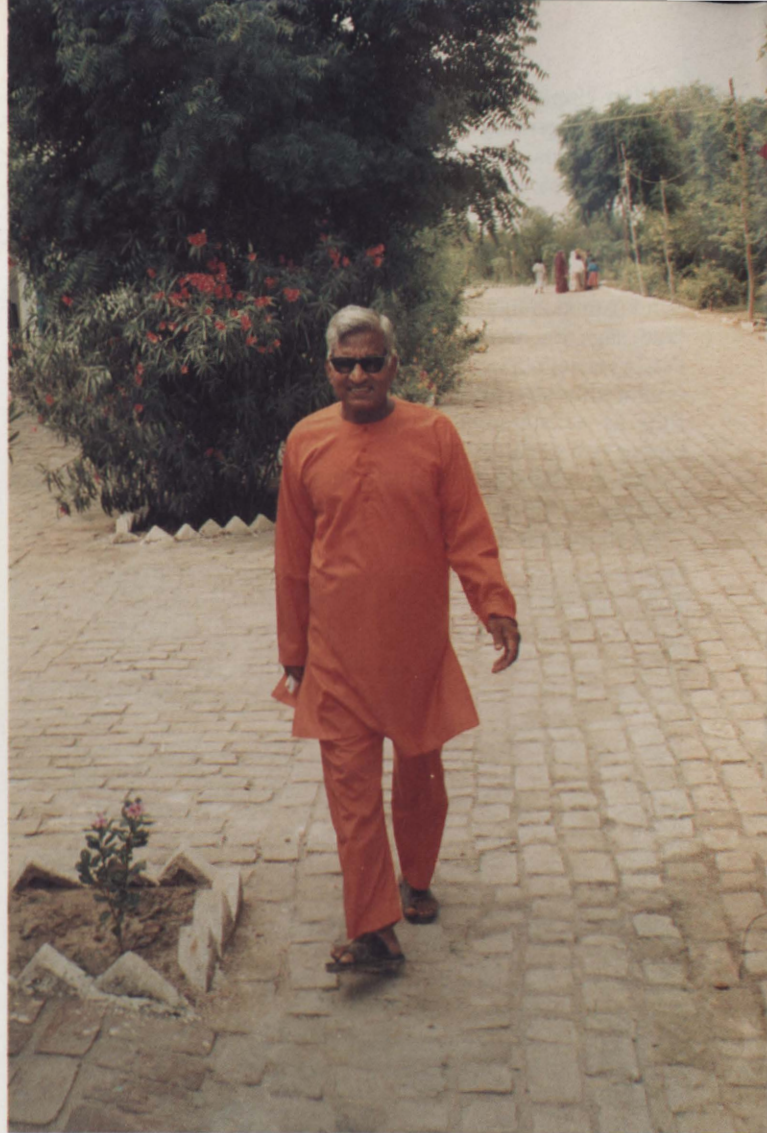
I *Swami Nikhilanandas* bok om *Ramakrishnas* hustru förklaras att samadhi är "ett tillstånd av inre upplysning, där människan upplever sin egen gudomliga natur, sin samhörighet med gudomen". I *Mahendranath Guptas* bok "Ramakrishnas samtal" sägs det att samadhi är "extas, trans, djup koncentration på det gudomliga". I boken "Meditation", som getts ut av Ramakrishnamunkar, får vi veta att samadhi är det högsta medvetandetillståndet, det Ljus som upplyser människan, den Frid som övergår allt förstånd. Vidare sägs att i en form av samadhi har medvetandet innehåll. Gud själv är innehållet, och man är ett med Gud. Men det finns ett annat högsta medvetande, där medvetandet är utan innehåll: det är Rent Vara, Rent Medvetande. Det anses vara obeskrivligt.

Swami Muktananda skriver i "Läran om igenkännande av det sanna jaget" att i den högsta formen av samadhi, som innebär fullkomlig upplysning, ser yogin på universum som sin egen kropp. Han ser på mångfalden av gestalter och former som skilda men ändå ett. För en sådan yogi är alla världar vibrationer från den Ende. Han behöver inte dra sig undan till en grotta eller en avlägsen skog. Han behöver inte tvinga sina ögon att förbli stängda eller sluta upp att andas för att komma i samadhi. Han befinner sig alltid i naturlig samadhi, medan han äter, dricker, sover, vandrar omkring, talar, upplever sinnesnjutningar eller mediterar. Han lever alltid med spontan glädje i samadhis lycksalighet.

Det är inte lätt att säga vem som verkligen har upplevt äkta samadhi. Beskrivningarna av tillståndet är litet olika hos olika lärare. Men det rör sig om en mystisk upplevelse av fullkomlig enhet med världssjälén, det Absoluta, Eviga, Oföränderliga, Den Högsta Verkligheten, Brahman. Det individuella jaget smälter in i Brahman. Den som erfar detta och den frid som följer, han har upplevt samadhi.

I Ramakrishnas samtal skriver Gupta att i samadhi hade *Ramakrishna* upplevt att endast Brahman är verklig och att världen är ett bländverk. Han hade nått sådan kunskap om det Absoluta att han bejakade världsallet och såg det som en uppenbarelse av Brahman, världssjälén. Den som känner sanningen på detta sätt ser Brahman inte bara i sig själv och i det Absoluta, utan också i allting i världen.

SM

B. S. Goel

Psykologiprofessorn *Kenneth Ring* har ett kapitel om kundalini i sin bok "Livet nära döden". Han skriver där bland annat: "Energiflödet sägs omvandla nervsystemet och hjärnan så att den kan arbeta på en mycket högre funktionsnivå. Bildligt talat lägger kundalini in hjärnans överväxel, aktiverar dess outnyttjade kapacitet och låter individen uppleva och agera i världen på ett extraordinärt sätt."

Ring upplyser också att kundaliniteoretiker menar att kundalini-kraften ligger bakom genialitet, paranormala förmågor samt mystiska och religiösa upplevelser. "Kundalinin anses vara gudomlig och gudaskapande, och tanken att den är ansvarig för mänsklighetens utveckling mot ett högre medvetande kallas *kundalinihypotesen*."

The *Third Eye Foundation of India* har utgett fyra böcker. Stiftelsen anordnar också varje år två internationella meditations- och yogaläger, i mars och i oktober. Ett par dussin svenskar har deltagit. Adressen är *Shri Siddheshwar Ashram, V. & P.O. Bhigaan-131 033, Dist. Sonapat, Haryana, India*.

Källor:

B.S.Goel: Third Eye and Kundalini (Kalpana Press, Delhi, Indien, 1985).

Kenneth Ring: Kapitlet Kundalinihypotesen i Livet nära döden (Natur och Kultur 1991); även i Sökaren nr 5, 1991.

The Sivananda Yoga Center: Boken om Yoga (ICA Bokförlag, 1990).

Peter Östman: Upplevde Elisabeth kundalini-kraften? och Kundalini (Sökaren nr 4, 1992).

Kundalini i den svenska vardagen

Sökare i västerlandet tar gärna till sig en del av österns visdom. Läran om kundaliniormen som kan väckas, med både fasansfulla och underbara följder, lockar några. Upplysning är slutmålet. Men det är inte lätt att nå dit.

Text: Åsa Freij

Kundaliniyoga, denna dramatiska och mystiska österländska företeelse, finns den för vanliga svenskar i den grå norden?

Ja då. På Deva Center i centrala Stockholm erbjuder *Tomas Frankell* en kurs sju kvällar, när vinterrusket är som värst.

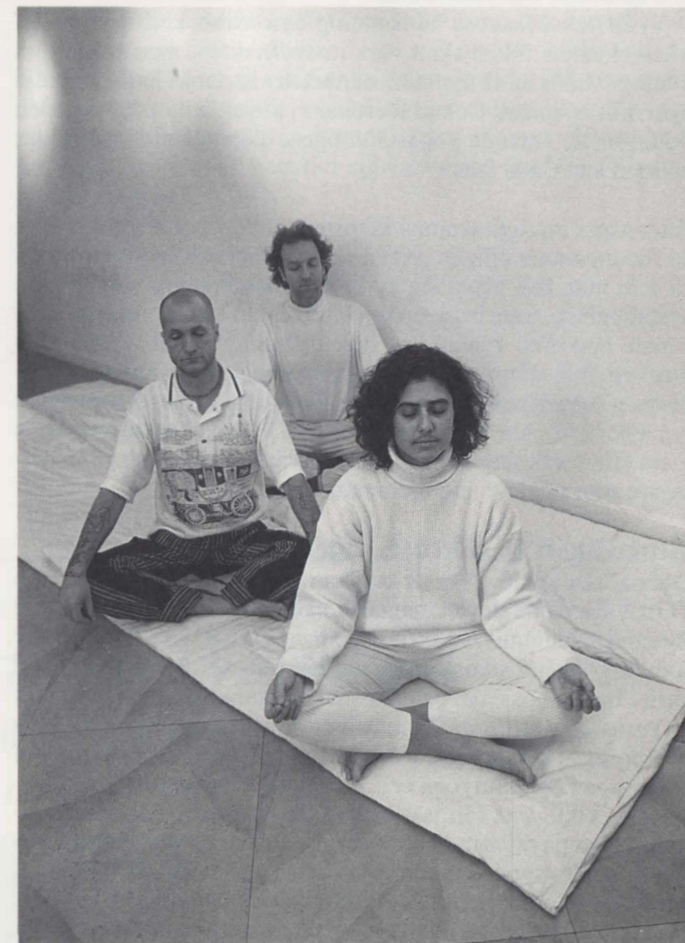
Och dit skickar Sökarens redaktör tidskriftens storstadsreporter, övertecknad, som försökskanin för att skriva något om kundaliniyoga i Sverige som komplement till hans egen utförliga artikel, byggd på litteraturstudier.

Som tur är har reportern vid den tiden ännu inte läst redaktörens artikel, där det talas om olika hemska tillstånd som kan uppträda, när kundalini-kraften släpps loss, även när processen är lyckad och sker i kontrollerade former. Så lugnt slår jag mig ner på en madrass i källarlokalen tillsammans med dussinet andra intresserade och avvaktar Tomas instruktioner.

Jag har visserligen hört talas om att kundaliniyoga länge har ansetts så kraftfull och därmed farlig att den inte fått läras ut annat än till vissa utvalda och högt utvecklade adepter. Men tiderna har förändrats och mänsklighetens allmänna utvecklingsnivå anses ha höjts (!) så nu har såväl kundaliniyoga som annan tidigare hemlighållen kunskap gjorts mer tillgänglig för gemene man.

Och Tomas, som är väl utbildad av en mästare, yogi *Bhajan*, försäkrar att såsom han lär ut kundaliniyogan, och om man följer instruktionerna noga, så är den lika ofarlig som den är hälsobringande. Men, poängterar han, det är viktigare än i andra yogaformer att man följer ett givet mönster med speciella övningar i viss ordning och inom ramen för den tid och intensitet som anges i det kompendium som ingår i kursen och som han själv instruerar efter.

Tomas försäkrar att han själv blivit lugnare och mer centrerad sedan han började med regelbundna kundaliniövningar. Några våldsamma upplevelser för nervsystemet är det alls inte fråga om. Kundaliniyogan skall dock vara mer kraftfull och kraftgivande än hathayogan - och den är också mer kraftkrävande. Vi får erfar att vissa övningar är riktigt jobbiga, såsom några som påminner om vanlig gymnastik. Skratt och stönanden hörs från

Kundaliniyoga på Deva Center. Tomas Frankell längst bak. Foto: Rein Vålme.

mindre vältränade deltagare, när de enligt instruktionerna försöker hålla ut i vissa rörelser.

Exakta övningar

- Gå in för det du gör med hjärta och själ! uppmanar oss Tomas, när vi går hem för att öva på egen hand med hjälp av kompendiet. I häftet betonas att det är nödvändigt med exakthet i övningarna. Vi får jämförelsen med hur man byter växel vid bilkörning. Alla moment måste samverka: motorvarv, koppling och växling. Så som bilväxlingen sker, så ändrar vi vårt medvetandetillstånd genom koordination av rörelserna och ställningarna.

Yoga kallas i kompendiet en vetenskap och det sägs att man skall förstå att man i övningarna själv är en vetenskapsman, en som är i färd med att utföra de viktigaste experiment som en människa överhuvud taget kan göra, nämligen att transformera sig själv till den hela, fridfulla och friska varelse man innerst

inne är. Vi påminns både i början och i slutet av kompendiet om att detta vi nu sysslar med är något närmast heligt och kräver sitt mått av vördnad och ödmjukhet.

Varje övningspass inleds och avslutas med ett slags sång-bön, eller mantra. Vi sjunger det så kallade Adi-mantrat: ONG NAMO GURU DEV NAMO.

Vi får veta att genom att sjunga detta mantra med rätt teknik och i rätt sinnesstämning böjer vi oss ödmjukt inför vårt eget högre jag - källan till all ledning - och vi öppnar därmed också en beskyddande länk mellan oss själva och vår gudomliga inre lärare. Hela mantrat betyder: Jag kallar på den obegränsade kreativa medvetenheten, jag kallar på den gudomliga visdomen inför vilken jag böjer mig.

Vi lär oss andas på det sätt som vi spontant andades som barn, djupt och lugnt. Bara detta att andas naturligt renar kropp och sinne, gör oss lugnare och skyddar oss i hög grad mot negativitet och sjukdom, förklarar Tomas.

Vi får också lära oss "eldandning", en snabb, kraftig andning. Medvetandets fokus skall vara i naveltrakten, men i de flesta övningar hålls ändå uppmärksamheten vid det så kallade tredje ögat mitt i pannan. Och så försöker vi knyta ihop benen i den traditionella sittande yogaställningen, där ryggen är rak så att energin kan flöda fritt.

Efter några trevliga sammankomster kunde reportern konstatera att övningarna möjligen gav en viss pigghet och en viss trötthet, så som man kan vänta sig av kroppsansträngning varvad med avslappning, men inga upplevelser av ormar av energi som rusade upp efter ryggraden, ingen påtagligt ökad visdom och medvetenhet eller ens märkbart minskad stress. Och det var ju både en lättnad och en besvikelse. Detta säger förstås bara något om reporterns själv, som inte heller gick hela kursen ut. Men trots vissa efterforskningar har jag inte påträffat några andra kursdeltagare som upplevt något dramatiskt.

Guruvägen är säkrast, säger Lars

Dramatiska upplevelser av kundaliniyoga har, till skillnad från Tomas Frankells elever, mentalskötaren *Lars* haft. Boken "Third Eye and Kundalini" har skrivits av hans guru *B. S. Goel*, en indier som är godkänd som guru av sin mästare *Sai Baba*. Lars, som varit i Indien hos Goel och fått sin kundalini aktiverad, anser att en gurus, en genuin andlig mästares, vägledning och beskydd är ovärderligt i kundaliniprocessen. Lars berättar för Sökaren om sin syn på kundaliniyoga och sina egna erfarenheter av den.

- Den viktigaste förutsättningen för att kunna leda en kundaliniprocess på rätt sätt är att läraren själv har genomgått processen och nått upplysning, säger Lars. I annat fall är försök att väcka kundalini förknippade med risker för både elev och lärare. Denna kraft har visserligen gudomligt ursprung, men den kan ta sina egna vägar, löpa amok, och då kan endast en lärare som står i direkt förbindelse med Gud, och har kosmiskt medvetande, styra kundaliniprocessen rätt.

Kriser kan väcka ormen

Kundalinin kan också väckas på annat sätt än genom medvetna övningar. Lars hänvisar till en redogörelse i Läkartidningen nr 37, 1984. Läkaren *Bo Gunnar Johnson* skriver om flera fall där troligen kundalinin ofrivilligt väckts i samband med bland annat TM-meditation, autogen träning och primalterapi. Detta ledde till upplevelser av psykotisk karaktär, på vilka inte någon känd diagnos passade. Traditionell psykiatrisk behandling hade ingen verkan.

- Naturligtvis varnades i artikeln för kundaliniövningar. Och det föreslogs att läkare bör fråga mentalpatienter om kundalini-symptom. Det kan säkert vara så att många som får psykiatrisk vård har mentala störningar som beror på en felaktigt väckt kundalini. Och man kan misstänka att även kriser, chocker, droger och omskakande upplevelser kan väcka kundaliniormen.

- Sådana psykfall skulle nog behöva en guru snarare än en psykiater, menar Lars. Men det betyder inte att en guru ersätter all hjälp som exempelvis sjukvården och medmänniskor kan ge.

Kundalini kan vara farligt

I nr 37, 1984 av Läkartidningen rapporterade doktor *Bo Gunnar Johnson* om nio fall av psykos, där en aktivering av kundalinin tycktes ha kunnat vara en förklaring. Det hade dock inte varit de sjukas avsikt att väcka kundalini-kraften. De hade ägnat sig åt sådant som meditation, autogen träning, yoga eller manisk religiös aktivitet, och de berättade att sjukdomen hade börjat i samband med dessa aktiviteter.

De upplevde en energi som eld, kraft eller värme. Flera tyckte att energin fanns i hela ryggen, en att den var i huvudet. Sju tyckte att energin fyllde huvudet, studsade mot skalltaget, sprängde ut ögon, öron, tänder och tunga. En upplevde att ett energiflöde sakta gick genom ryggraden och successivt vitaliserade hela kroppen - det steg upp till huvudet, där det kulminerade som en explosion. Upplevelser av religiös karaktär var vanliga, till exempel andliga upplevelser, ökad intuition, pånyttfödelse, inre ljus och tidigare inkarnationer. Senare övergick exaltationen i mörker och tomhet, förlust av livskraften, paranoia och rädsla för döden.

Det var doktor Johnsons mening att en kundalini-process hade utlöst psykoserna.

Problemen fortsatte sedan patienterna upphört med det som utlöst dem.

Psykiatriska fall av denna typ talar för att det finns en verklighet bakom talet om kundalini-kraften och dess potentiella farlighet. I Indien är det en tradition att väcka kundalini för att nå högre medvetandenivåer. Där ser man också mycket allvarligt på kundalini-tegring, och i yogalitteraturen varnas det för detta. Psykisk sjukdom *kan* bli följd. Det är viktigt med sakkunnig ledning, om man försöker väcka kundaliniormen.

SM

Olika människor reagerar tydligen olika på en aktivering av kundalinin?

- Ja, och hur en människa svarar på denna aktivering, genom andlig utveckling eller psykisk kollaps, beror till stor del på personens karma och personlighetsstruktur.

- Det finns all anledning att ha stor respekt för ormkraften. Det visar ett exempel från Indien. En person som jag träffade hos min guru *B. S. Goel* hade hållit på med kundaliniyoga utan att följa lärarens instruktioner. Han väckte kundalinin med sådan kraft att synen på ena ögat försämrades och brännskador uppstod på tre ställen på huvudsvålen. Panikslagen skyndade han sig till Goel, som lyckades få processen att avstanna helt.

Är det inte konstigt att denna gudomliga kraft, kundalinin, kan verka så olika?

- Det kan vara en svårsmält paradox, svarar Lars, att den kraft som i vissa fall ruinerar en människa mentalt är samma kraft som i Guds händer genom en guru leder människan till självförverkligande, frid och andlig upplysning.

- En genuint aktiv kundalini styrs av Gud/gurun och bryter ner egot, vilket bland annat innebär att gamla mentala mönster, falska föreställningar, materiella önskningar och begär ersätts med andlig insikt och kunskap. Typiskt är också att reningsprocessen sker fullständigt automatiskt. Har du mentala och fysiska orenheter som förhindrar medvetandeutveckling, så tvingar kundalini-kraften dig att utföra exempelvis hatha yoga och pranayamas på ett förbluffande korrekt sätt utan att du lärt dig hur det skall gå till. Då kundalini-processen startat, betyder ens egen vilja eller motvilja ingenting. Men processen blir oändligt mycket mindre besvärlig om man genom en gurus ledning förstår vad som händer och samarbetar, det vill säga överlämnar sig.

Tidigare liv

- Kundalinin bränner inte bara bort skräp som du samlat på dig i detta liv, förklarar Lars, utan även i tidigare liv som människa och djur. Större delen av förbränningen sker på ett inre plan utan att manifesteras i det yttre, men om ett tidigare livs erfarenheter satt djupa spår i ditt medvetande, kan det förbrännas endast genom återupplevelse. Det har för mig alltid börjat med en otvetydig föräning om att något skall ske, att någon vill ta över kommandot. Med väldig kraft har strax en djurisk eller mänsklig gestalt tagit form i rörelser, tal eller läten. Själv har jag bland annat återupplevt liv som gorilla, hund, ödla eller krokodil, en svårt vanställd person och en mans 10 minuter långa dödskamp på grund av en skada i bröstet.

- Detta kan låta jobbigt, men kundalinin förser dig med möjligheten att bevittna det hela med en distans till upplevelsen.

Det högsta i livet

För Lars är det högsta och mest eftersträvarsvärda i livet att nå Gud, vilket kan uppnås om kundalinin väcks och styrs av Gud. Och han tror att vilken livsväg man än går, vilka övningar, studier och metoder man än ägnar sig åt på vägen till upplysning, är alltid kundalininns frigörande med i bilden, så snart något andligt framsteg verkligen sker.

Olika skolor

Det är tydligt att det finns olika skolor inom kundaliniyoga.

Tomas Frankell bekräftar att det är så. Den han själv undervisar i är given av *Yogi Bhajan*.

- Denne mästare undervisar på sitt speciella sätt. I motsats till många andra lärare initierar han inte någon. Han menar att vi måste lära oss att initiera oss själva i kontakt med vår inre lärare.

- Kundaliniyoga enligt Yogi Bhajan har under tjugo år vuxit till den största organisationen av yogalärare i USA och Tyskland. Många som ägnar sig åt kundaliniyoga berättar om dramatiska upplevelser, men Yogi Bhajan menar att det gradvisa uppväckandet av kundalini inte behöver vara en smärtsam process. Mycket av träningen inom hans skola har till syfte att bygga upp nervsystemet, få igång körtlarna och bygga upp en viljestyrka.

Tomas säger att kundaliniyoga enligt Yogi Bhajan brukar kallas medvetenhetens yoga, eftersom den gradvis utvecklar vår intuition, som är den "radar" med vilken vi kan lära oss tolka våra sinnesintryck på ett medvetet och intelligent sätt.

- Jag vill betona, säger Tomas, att jag själv hållit på med kundaliniyoga under 12 år nästan varje dag och aldrig varit med om något direkt dramatiskt. Denna yoga har däremot gett mig stunder av djupt välbefinnande och glädje. Dramatiska upplevelser förekommer enligt Yogi Bhajan, om nervsystemet inte stärkts och mantran inte getts som kanaliserar den upparbetade energin genom hjärtat. Därmed inte sagt att kundaliniyoga inte kan ha risker. Men jag vill framhålla att de cirka 300 personer i Sverige som praktiserar kundaliniyoga enligt Yogi Bhajans teknik har haft stor hjälp av därav. Och ännu finns i världen inget fall dokumenterat av negativt uppvaknande, när Yogi Bhajans teknik använts.

Olika skolor alltså. Så är det ju ofta inom andlighet och personlig utveckling. Sökaren tar inte ställning. Vi har läst, lyssnat och rapporterat.

Sommarvecka med yoga och meditation på Lertorpet i Värmland

med Tomas Frankell och Ami Hedberg

Sönd 26 juni till lörd 2 juli

Kundaliniyoga är en av de gamla grenarna inom yogavetenskapen.

Denna form av yoga arbetar med asanas (kroppsställningar), pranayamas (andningsövningar), mudras (handställningar) och mantras (ljud). När vi kombinerar dessa olika redskap på ett mycket exakt sätt, uppnår vi stillhet och förnyad vitalitet till kropp och själ.

Målet med Kundaliniyoga är att utveckla intuition och vakenhet i vardagen.

Under veckan ger vi också tid till lek, samtal och spännande diskussioner efter kvällsthe.

Lertorpet är beläget nära Filipstad i Värmland och erbjuder enkla rum och kurslokaler. Vi äter en yogisk diet bestående av mungbönor, basmatiris, lättkokta grönsaker och mycket kryddor. Allt för att rena kroppen så att vi kan nå djupare i våra meditationer.

Varmt välkommen!

Kostnad: 2.500:- inkl. kurs, kost och logi. Studerande under 25 år 2.300:-. Anmälan sker genom att 500:- inbetalas på pg 910480-3, betaln.mottagare Deva center, Dalagatan 30, 113 24 Stockholm.

För mer info kontakta Tomas Frankell på tel. 08-32 66 20 (tisd 10.00-14.00).

Olika yogavägar som alla bär till Gud

När vi hör ordet yoga, tänker vi i allmänhet på hatha yogans ställningar. Men det finns flera olika typer av yoga, varav de flesta är andliga vägar. De syftar egentligen alla till själens förening med Gud, som kallas samadhi.

Sammanställning: Sven Magnusson

Bhakti Yoga är hängivelsens och gudskärlekens väg. Den tilltar emotionella människor. En bhakta älskar Gud, varifrån han själv utgår liksom strålen utgår från solen. Genom sin kärlek lär han känna Gud, sitt upphov, och upplever förening med Gud som är all yogas slutmål.

Ordet *bhakti* kommer från sanskritordet *bhaj*, som betyder tjäna, känna, älska. Bhakti är osjälvisk tjänande kärlek till Gud. Och eftersom allt levande är strålar från Guds sol, betyder kärlek till Gud också kärlek till allt som härrör från Gud.

"Bhakti är Guds egen härliga kraft, Guds livskraft, som när den griper ett hjärta, där blir till tjänande kärlek", skrev författaren och bhaktan *Walther Eidlitz*.

En bhakta vänder sinnet mot Gud i intensiv kärlek: Bhakti är ett oförfalskat och oblandat tillstånd av den högsta lycka. Det är det högsta överskridandet av individualitetens begränsningar och innebär att sinnet naturligt faller till ro i den högsta sanningen.

Hatha Yoga är den fysiska yogan och består av en rad olika ställningar, *asanas*. Dessa är orörliga, det vill säga man förblir i samma position under en viss tid, vilket är välgörande för kroppen. Hatha Yoga kan inte jämföras med gymnastik, som innebär rörliga övningar.

Hatha Yoga är uppbyggande, förebyggande och läkande och förlänger därmed livet, sägs det. Hatha Yoga verkar på hela organismen, även på dess minsta delar, men i synnerhet på de muskler som inte står under viljans kontroll. Övningarna håller musklerna och skelettet i god kondition, de syftar till att hjälpa organismen att nå sin högsta utveckling, vilket har en välgörande inverkan även på själen.

Vissa ställningar anses ha en gynnsam verkan på endokrina körtlar, såsom hypofysen, sköldkörteln, binjurarna och könskörtlarna. Detta verkar "föryngrande" på organismen.

I västerlandet idag uppfattas Hatha Yoga framför allt som en metod för kroppens och sinnets hälsa och balans. Men från början har syftet med yogaställningarna varit detsamma som för all annan yoga: förening med Gud.

Jnana Yoga är kunskapens eller visdomens väg till förening med Gud. Den vägen väljs av människor som vill förstå livets hemligheter med sin tanke. En jnana yogi söker sig till Sanningen genom studier samt reflektioner över verklighetens och människans natur. Jnana yogin iakttar sitt eget inre väsen samtidigt som han jämför sin natur med världens natur. I sin tanke finner jnana yogin att han och allt annat levande i sitt väsens grund är samma som Gud. Han förstår att *atman* (den individuella själen) är identisk med *brahman* (världssjälen), att det enskilda medvetandet är som en droppe i den stora medvetandeeceanen. Denna övertygelse, som är kärnan i hinduismen, blir så stark att ingenting kan få individen att ifrågasätta den. Och denna insikt, som uttrycks med orden *tat twam asi* (du är detta, det vill säga du är i ditt väsens djup samma som Gud och allting skapat) ger en upplevelse av salighet, så att inga jordiska problem längre har någon betydelse, samt stark självkänsla och sann livsglädje.

Karma Yoga eller handlingens yoga väljs av de utåtriktade i syfte att nå förening med Gud. Den är den trogna pliktuppfyllelsens yoga, de osjälviska handlingarnas väg. Den innebär en oavbruten strid mot den egna jagiskheten.

Genom handlingar upplever och uttrycker karmayogin sin kärlek till Gud och hela hans värld och sin samhörighet med allt.

Karma Yoga är den yogaform som mest påminner om kristendomens kärleksgärningar, vilka i väst gärna uppfattas som kristendomens centrala budskap. Karma Yoga ses ibland i Indien som en lägre form av yoga, som sökaren sedan överger för högre former, såsom Bhakti Yoga. Men då menas med Karma Yoga mest en dyrkan av Gud medelst ritualer, något som skrifterna anbefaller.

Kanske kan man säga att Bhakti Yoga påminner om Paulus recept för frälsning, tro, medan Karma Yoga påminner om Jesus recept, gärningar.

Mantra Yoga är en form av meditation, där man upprepar ett *mantra*, det vill säga en stavelse eller ett ord på sanskrit. Denna yogametod med inre ljud för meditatören till ett högre medvetandetilstånd, där han kan uppleva sitt sanna jag och se sig vara ett med det Absoluta och med allting, inte skild från världen i övrigt. Mantra yogin upplever sällhet samt självsäkerhet, energi och avslappning. Ett vanligt mantra är OM, som sägs vara skapelseljudet självt. RAM anses vara ett kraftfullt mantra, energimönstret för den manliga aspekten av sanning, rättfärdighet och dygd. Mantrat SO-HAM ges betydelsen "jag är han" och SA-HAM "jag är hon". Meditatören upplever att han är alltet, den medvetna världsgunden.

Det finns en rad olika mantran. De kan användas på skilda sätt. Ibland uppfattar meditatören mantrat som sitt riktiga namn, som ett uttryck för ett medvetandeplan som han känner sig ett med eller som en symbol för vad han innerst inne är som individ. Man kan också som mantra använda namnet på en gestalt man vill påverkas av.

Transcendental meditation är en variant av mantrameditation.

Tantra Yoga förkastar den traditionella asketiska vägen till Upplysning. Den tantriska vägen till förening med Gud går via sinnliga upplevelser. I vissa tantriska skolor förekommer rituell sexuell förening.

I Indien finns åtskilliga till synes oanständiga skulpturer i religiösa tempel. De upplevs ofta som stötande av västerländska turister, men är uttryck för tantrismens bejakelse av det sinnliga livet under resan mot samadhi.

Medan de traditionella yogaskolorna betraktar kroppen som ett hinder för andliga erfarenheter, ser man inom tantrismen kroppen som ett verktyg för anden i dess strävan mot frigörelse i samadhi. Man syftar inte i första hand till sexuell utlösning utan till ett överskridande av jaget och en förening med det gudomliga.

En tantrisk man och kvinna kan sitta nakna mitt emot varandra i lotusställning med korslagda ben, och samlag är då fysiskt omöjligt. På detta sätt väntar de med öppna sinnen. Känslan stegras till det yttersta och framkallar orgasm utan fysisk beröring. Upplevelsen kan innebära en känsla av enhet med universum, där kärlekens kraft är den grundläggande, och med Gud.

En tantriker dyrkar den skapande kraften eller livsenergin, som frambringar och uppehåller världen. Denna kraft symboliseras genom den gudomliga modern, ibland i form av *Parvati*, som är tillväxtens, kärlekens och fruktsamhetens gudinna. En tantriker vördar kvinnan. Samlaget är heligt.

Chakrana

Enligt en yoga-lära genomkorsas kroppen av ett slags nervkanaler, eller kraftledningar, *nadis*. Genom dem strömmar livskraften, *prana*. Om deras antal är meningarna delade - en källa säger 72.000 och en annan 3.500.000. Den viktigaste av nadis är *sushumna* i ryggraden. Längs denna finns sex *chakra*, kraftcentra. I den nedersta chakran, *muladhara*, vilar kundalinkraften liksom en hopringlad orm. Genom bestämda övningar kan man väcka denna orm ur dess sömn, så att den börjar slingra sig upp för *sushumna* för att till sist nå kronchakrat vid hjässan. Därigenom nås en fulländad insikt.

Hatha Yogans ställningar har till uppgift att rena dessa kanaler, så att livskraften kan strömma fritt genom dem, vilket leder till god hälsa.

Hatha Yogans verkningar på kroppen har varit föremål för vetenskaplig forskning.

Levnadskonst

Du kanske kommer ihåg diktraderna:

Alla dessa dagar
som kom och gick
inte visste jag
att de var livet.

Ja, hur tar vi vara på livet? Hur gör vi det gott och rikt?

Och hur klarar vi av att leva livet, när det är besvärligt - när vi drabbas av motgångar, ensamhet, sjukdom, åldrande?

Vad är levnadskonst för dig, som läser detta? Har du några råd och tips att ge dina medmänniskor, någon egen metod, någon bra regel? Låt oss i så fall få ta del av detta! Du kan också citera någon vis person, vars tankar har betydelse för dig. Skriv kort. Vi kommer att publicera ett urval av de synpunkter vi får in.

Vi behöver ditt svar senast 1 juni!

Goda hälsningar till er alla!

Sven Magnusson

Adressen är
Sökaren
Vattentornet 3 E
663 00 Skoghall

FÅNGEN ÄR DEN FRIES DRÖM

En bok om den förtrollade vägen
till Draken som slumrar vid bergens rötter
och kan kallas till möte med ljuset
och förbindelse mellan himmel och jord

Författaren berättar med djup inlevelse om sitt mystiska möte år 1942 med en sällsam och sagolik andemakt. Ett halvt sekel senare förde den makten honom 2.300 år bakåt i tiden till det legendariska, barbariska, praktfulla och magiska Babylon. En gömd och bortglömd krigare trädde fram ur tidens töckenslöjor och dis. Stratebano var hans namn. Genom honom uppenbarades kunskaper från en av guden Marduks präster.

Boken beställes mycket enkelt genom insättning av kr 75:- på postgiro nummer 63 46 41 - 5 och som betalningsmottagare anger man namnet **Dénis Lindbohm**. Under "meddelande till betalningsmottagaren" skriver man **Fången**. Inga ytterligare kostnader tillkommer. En lista över tidigare utgivna böcker bifogas. Leverans inom cirka en vecka..

Dénis Lindbohm, Fosiev. 29, 214 31 MALMÖ

Det Blå Ljuset

Jorden skall bli ett
paradis - nu!

Bok kurs

"Kära Eivor!
Jag är så oerhört tacksam för allt jag fått ta del av genom dig. Från att ha varit nedtyngd av sorg och ensamhet, vandrar jag nu lätt i sinnet. Jag känner nu en stor glädje efter en personlig seans hos dig."

Jag återkom till Eivor många gånger för att delta i olika kurser och för varje gång blev livet mer och mer glädjefyllt samtidigt som min egen andliga utveckling fortlöpte i mycket rask takt. Redan efter några veckor efter mitt första möte kunde jag själv känna de helande energierna i min kropp. Detta tack vare Eivors gåva att ge *Det Blå Ljuset* till människorna, vilket påskyndar den andliga ut-

vecklingen. Efter ytterligare några veckor av regelbundet mediterande mötte jag min andlige ledare. Detta blev ett mycket kärleksfullt möte och jag önskar att alla skulle få uppleva detta fantastiska. Min kärleksfulle ledare visade mig saker, gav mig gåvor och gav mig kunskap. Jag kunde ställa frågor och få svar, plötsligt fick jag tillgång till en annan dimension.

På den senaste kursen hos Eivor fick jag ta del av de mest fantastiska medelanden. Under hela meditationen fick jag se jordens egna material jord, sten, sand, gröna blad, vatten m.m. utlagda i vackra mönster. *Det märkliga var att de var täckta av blå färg. Jag bad min ledare förklara och han förklarade att jorden nu skulle täckas av ett blått ljus.*

Lena Forslund van Leer.

Beställning av bok å 250 kronor :
Eivor Hansson
Tegnebyvägen 19
161 54 Bromma

Namn:.....
Adress:.....

Vecka 30, kurs i Geilo, Norge
anmälning: 00947-32090008

Den vetenskapliga tankens slingriga vägar

På ett sömngångaraktigt intuitivt sätt har den astronomiska världsbildens pionjärer letat sig fram till många av sina upptäckter, menar Arthur Koestler. Det vetenskapliga tänkandet beskriver inte en rak förnufts-kurs utan i stället en förvirrad bana i sicksack med inslag av intuition och rationalitet.

Text: Sven Magnusson

När naturvetenskapens historia skrivs, brukar dess hjältar framställas som "förnuftsmaskiner på höga marmorpiedestaler", skriver Arthur Koestler (1905-1983) i sitt storverk *Sömngångare*, som är en berättelse om den astronomiska världsbilden från de gamla babylonierna till Newton. (Boken skrevs på engelska i slutet av 1950-talet och kom i en svensk översättning av Nils Holmberg 1960 på Tidens Förlag.)

Men de stora upptäckarna inom naturvetenskapen var inte några konsekvent rationella individer, utan tvärtom mycket påverkade av de tankar om världen som präglade deras tid samt av sina egna fördomar.

Koestler skriver att när han plockar ner Copernicus och Galilei "från de piedestaler där naturvetenskapens mytografer har placerat dem", så är inte avsikten att beröva dem deras gloria utan i stället att undersöka hur det skapande snillet fungerar. Men framställningen innebär också ett bemötande av "myten att naturvetenskapen är en rent rationell forskning". Naturforskare är inte mer rationella och objektiva än andra människor. Även de besitter känslor och fördomar, som påverkar deras arbete, och de har brister i kunskaper och skicklighet. De är heller inte mer moraliskt högstående än de flesta andra.

Det var i Grekland det började

Naturfilosofin började i Grekland på 500-talet f.Kr, då den rationella reflexionen först framträdde med de joniska filosoferna och Pythagoras. Hos dessa greker gjordes de första försöken att ersätta ett mytologiskt tänkesätt med en strävan att förstå hur allting hänger ihop. Koestler skriver att på denna tid spred sig epidemiskt en intellektuell feber i Grekland.

Den förste store filosofen var Pythagoras, vars inflytande på människosläktets idéer, skriver Koestler, torde ha varit större än någon annan människas någonsin. Pythagoras upptäckte matematikens betydelse. Han ansåg att allting i sista hand är tal. Verkligheten kunde beskrivas genom talförhållanden, och om man upptäckte dessa, skulle världsalltets hemligheter avslöjas. Genom talförhållandena framträdde en "sfärernas harmoni" för den sökande tanken. Talen var nyckeln till visdom och makt, och

det är ett arv - på gott och ont - som vår civilisation fått från Pythagoras.

Pythagoras var också en av de första som ansåg att jorden var ett klot, kring vilket solen, månen och planeterna rörde sig i cirklar. Efter honom hävdade också några andra grekiska filosofer, bland dem Aristarchos (f. 310 f.Kr) att solen och inte jorden var världens mitt (en tanke som slog igenom först på 1600-talet).

De största av de antika filosoferna var Platon (427-347 f.Kr) och Aristoteles (384-322 f.Kr). Båda fick ett oerhört inflytande under medeltiden (omkr. 400 - omkr. 1500) när kyrkan helt dominerade tänkandet om världen. De betraktades som så avgörande auktoriteter att inget riktigt nytänkande kunde ske vid sidan av dem. Allt som var nytt hade karaktären av fotnoter till Platon och Aristoteles. Fram till 1100-talet var det Platon som lade sin kvävande hand över skolastiken, som det katolska tänkandet kallades, och därefter Aristoteles.

Men kyrkans världsbild med jorden i centrum skapades framför allt av Ptolemaios från Alexandria, som levde omkring 150 e.Kr. Hans tankar blev astronomernas bibel fram till början av 1600-talet. Jorden befann sig mitt i universum, och solen, månen och planeterna kretsade kring jorden.

Det fanns under denna tid, som präglades av det kyrkliga tänkandet, ett förakt för vetenskap. Kyrkofadern Augustinus (354-430) som hade ett dominerande inflytande under lång tid, förklarade att "det enda slag av kunskap som var önskvärdt var kunskapen om Gud och själen och att ingen vinst var att hämta av forskningar i naturens rike".

Men förnuftets ljus och den empiriska vetenskapens metoder kom till synes hos enstaka tänkare redan på medeltiden, såsom den engelske franciskanermunken Roger Bacon (1200-talet). Därmed började så smått den sanna lärdomens anda att sprida sig.

Den kopernikanska revolutionen

En omvälvande betydelse fick den polske kaniken och astronomen Copernicus (1473-1543). Han hade idén, som varit bortglömd i århundraden men som det började talas om igen på hans tid, att solen var universums mitt och att jorden rörde sig kring solen, men han var så rädd för omvärldens klander och förlöjligande och så osäker på sig själv att han under sin livstid inte gärna ville offentliggöra sina tankar. Först när han låg på dödsbädden förelåg hans omvälvande bok färdig i tryck.

Men Koestler tar äran av Copernicus. Dels, framhåller Koestler, är Copernicus bok oläslig, och den blev följaktligen oläst, dels förlägger han faktiskt inte världsmitt till solen utan i stället till en punkt i närheten av solen, och han låter inte planeterna kretsas kring solen utan i stället ha jordbanan som centrum. Det som vi kallar den kopernikanska revolutionen var inte den polske kanikens verk. Copernicus tankar gjorde inget intryck på hans samtid, men efter hand spred sig idén att solen var världsalltets mitt, och den förknippades med Copernicus namn. Därmed började jorden flyttas från sin centrala, orörliga position i världsalltet till en bana runt solen - vilket var en utmaning mot teologerna, som styrde den lärda världen. Enligt

Med skarp blick har Arthur Koestler granskat det vetenskapliga tänkandets vägar. Foto: Pressens Bild

dem befann sig jorden i världens mitt, vilket bevisades av Bibeln.

De keplerska lagarna

Efter Copernicus blev schwabaren *Johannes Kepler* (1571-1630) den store upptäckaren av himlavalvets hemligheter. Hos Kepler, som också var en ivrig astrolog (fältherren Wallensteins hovastrolog) förenades ett mystiskt tänkesätt med ett vetenskapligt, vilket gjorde sig gällande vid sidan av det mystiska. Keplers världsbild var från början fylld av felaktiga, ogrundade föreställningar, som han omhuldade, men samtidigt ledde han det astronomiska tänkandet in i rationella banor och upptäckte flera lagar för planeternas rörelser, vilka sedan blev en grund för *Newtons* världsbild. Någon rationell gigant var han inte. Hans tankes vägar var slingriga. Flera av de upptäckter han trodde sig ha gjort och med entusiasm skickade ut i världen, var misstag. Rationaliteten växte hos honom, han hade stort tålamod med mödosamma matematiska uträkningar, som han ibland misslyckades med, men rationaliteten existerade hela tiden vid sidan av ett mer primitivt mystiskt tänkande. I likhet med Copernicus insåg han aldrig den fulla betydelsen av sina upptäckter, de tre keplerska lagarna för planeternas rörelser, som skulle göra hans namn odödligt.

Kepler, som kom från enkla omständigheter, hade aldrig kunnat skaffa sig goda instrument för observation av himlen, utan byggde mycket på andras iakttagelser. *Tycho Brahe* (1546-1601) däremot, som var en förmögen dansk adelsman och astronom, hade för tiden utomordentliga observationsinstrument, och han lärde världen hur exakta observationer skulle gå till. Kepler sökte sig till Brahe, blev hans assistent (och efterträdare som kejserlig mathematicus) och kunde efter Brahes död utnyttja dennes observationer, vilket möjliggjorde för honom att upptäcka de "keplerska lagarna".

Moraliska dvärgar

Några fina personligheter var inte de män som lade grundstenarna för den vetenskapliga revolutionen. De var dvärgar i fråga om moral, skriver Koestler - fast varken bättre eller sämre än sina samtida. Copernicus var en pedantisk, färglös, osjälvständig och impopulär kanik, som var så osäker på sig själv och rädd att bli till åtlöje att han med svårighet kunde förmås att offentliggöra sina tankar. Brahe var en tyrannisk och uppbläst adelsman, som ogärna delade med sig av sina observationer. *Galileo Galilei* (1564-1642) var en vetenskapens jätte, men han uppfann aldrig teleskopet, som ibland påstås, fast han förbättrade det och utnyttjade det för himmelska observationer. Han vägrade hela tiden att låna Kepler ett teleskop som förstörde tusen gånger eller att göra observationer för dennes räkning, och han lämnade en rad brev från Kepler obesvarade. Han var mycket mån om att få äran av nya astronomiska upptäckter - även ibland sådana som han själv inte hade gjort. Högmodig och självgod föraktade han alla som inte insåg hans tankars betydelse, gjorde narr av dem och utmanade därmed kyrkan. De ledande teologerna visade stor förståelse för Galilei, som blivit mycket berömd, och intog positionen att det var tillåtet för Galilei att framföra sina tankar som *hypoteser*. Men Galilei utmanade kyrkan med självsäkra uttalanden, vilket tvingade teologerna att dra honom inför rätta, anklagad för kätteri. Ställd inför inkquisitionen fick Galilei avsvärja sig sin "kopernikanska" övertygelse att solen var världens medelpunkt och att jorden snurrade kring solen - men de berömda orden om jorden att "den rör sig i alla fall" har han enligt Koestler aldrig uttalat.

Galilei hade flera konservativa astronomer och teologer som motståndare. Ett par av dem vägrade att titta i hans teleskop. Koestler drar faktiskt här in de flygande tefaten som jämförelseobjekt. Han skriver: "Hela denna strid om synvillor, halofenomen, reflexer från lysande moln och överhuvud taget om ögats otillförlitlighet påminner ovillkorligen om en liknande kontrovers trehundra år senare, nämligen om de flygande tefaten. Även

här förenas känslor och fördomar med tekniska svårigheter gentemot klara och entydiga slutsatser. Och även här kunde det vara motiverat för vetenskapsmän med självaktning att vägra ta del av fotografiska 'bevis' av fruktan att göra sig löjligen."

Kepler var en av de mycket få som stödde Galilei - för vilket han inte fick något tack av denne.

Koestler skriver att Galileis värsta motståndare inte fanns hos den okunniga massan, utan bland vetenskapsmännen. "Nyheter är ett dubbelt hot mot den akademiska medelmåttan; de skadar hans auktoritet som orakel och kan medföra att hela den mödosamt uppförda lärdomsbyggnaden rasar samman. De akademiska mörkmännen har varit en olycka för alla ursprungliga snillen från Pythagoras och fram till *Darwin* och *Freud*; de bildar en solid och hotfull falang av pedanteri och slätstrukenhet som sträcker sig genom seklen."

Ingen helt rationell process

Arthur Koestler understryker att den vetenskapliga utvecklingen inte är en process där rationellt tänkande hela tiden lägger nya upptäckter till de gamla så att vetandet ständigt ökar. Tvärtom rör det sig om ett tänkande bestående av ständiga misstag, ogrundade fixa idéer, villovägar och återvändsgränder, där ofta först i efterhand det bestående kunnat sorteras fram. Ibland har betydande upptäckter gjorts, när forskaren med felaktiga utgångspunkter varit på jakt efter något helt annat.

Om tänkandet hade skett i rationella banor hela tiden, sedan den filosofiska tanken började hos grekerna, skulle utvecklingen ha gått fort, skriver Koestler. Men naturen har utrustat människan med ett organ, hjärnan, som hon saknat förmåga att använda på rätt sätt. Ännu idag anses det att vi endast använder några få procent av hjärnans kapacitet. Medan våra förfäder ännu var grottmänniskor hade de faktiskt samma intellektuella kapacitet som vi har idag, för hjärnan har inte förändrats sedan dess.

Begreppet naturligt urval tillämpar Koestler på de naturvetenskapliga idéernas utveckling. Idéer som kunnat inpassas i tidens andliga miljö och varit livskraftiga har bestått, medan andra har försvunnit.

Vetenskap kontra religion

När vetenskapen gått framåt, har en konflikt uppstått mellan vetenskap och religion. Denna konflikt nådde en kulmen i kyrkans behandling av Galilei. Kyrkan ansåg då att vetenskap och religion måste vara överens i teologiska spörsmål och att teologin, såsom representerande gudomlig sanning, hade en överhöghet över vetenskapen. Sedermera har en skilsmässa skett, och religionens inflytande över den europeiska kulturen har minskat allt mer. I mer än tvåhundra år har religionen befunnit sig på defensiven, och detta har varit en tid av exempelöst intellektuellt, vetenskapligt och tekniskt uppsving.

Men man skall inte tro att vetenskapen ens idag alltid står för ett objektivt sanningssökande. Tvärtom är vetenskapen oerhört konservativ, och vetenskapsmän motarbetar nya tankar på samma sätt som teologerna gjorde på Galileis tid.

De nutida vetenskapsmännen är, skriver Koestler, uppfostrade i en materialistisk filosofi, och denna filosofi har behållit en dogmatisk makt över deras tänkande, trots att själva materien har upplösts och försvunnit. Inför fenomen som inte passar in i den materialistiska världsbilden reagerar nutida vetenskapsmän på samma sätt som de katolska teologerna reagerade på den nya tanken om solen som universums medelpunkt.

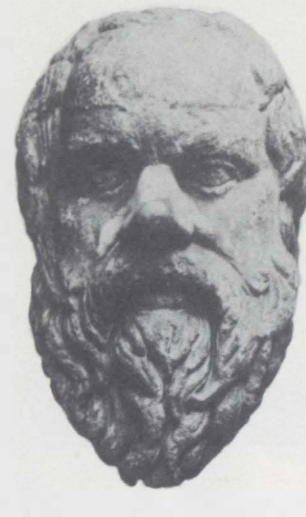
Koestler tar upp den parapsykologiska forskningen och skriver (vid slutet av 1950-talet) att laboratorieförsök har visat att parapsykologiska fenomen uppträder med en statistisk frekvens som inbjuder till vetenskaplig undersökning. Men den akademiska vetenskapen reagerar mot telepati och klärvoajans ungefär som teologer och astronomer reagerade mot Galileis upptäckter och på lika svaga grunder.

Ett annat exempel på vetenskapens självtilräcklighet är,

menar Koestler, att den helt vägrar att tala om ändamål i naturen. Idag är det bara den mekaniska lagen om orsak och verkan som gäller. Det går inte att göra gällande att orsaken till att en livsform ser ur som den gör ligger i framtiden, det vill säga att formen byggts för att svara mot ett behov. Man får exempelvis inte tänka sig att giraffens långa hals har blivit till för att den skulle kunna skaffa sig föda högt uppe i lövkronorna. I stället sägs det dogmatiskt att det är språngvisa förändringar i arvsan-

lagen tillsammans med ett naturligt urval som gett uphov till giraffens långa hals. Ändå, påpekar Koestler, harden mekaniska kausaliteten gjorts ohållbar genom *Heisenbergs* indeterminism. Numera vet vi att en elektrons eller en hel atoms öde inte bestäms av dess förflutna.

Koestler menar att vetenskapen som arbetshypotes bör introducera ett ändamålselement som komplement till orsakselementet.

		
Sokrates	Mose	Sartre
Det enda jag vet är att jag ingenting vet. <i>Sokrates</i> , gatufilosof	Du skall inte visa dina fiender någon skonsamhet. <i>Mose</i> , stamhövding	Gud finns inte, och vi måste dra de yttersta konsekvenserna av detta. <i>Jean Paul Sartre</i> , existentialist
Ingen är visare än Sokrates. <i>Oraklet i Delfi</i>	Hat besegras genom kärlek. <i>Gautama</i> , buddha	Lidandets gemenskap väcker medkänsla, som är den största av mänskliga dygder. <i>Arthur Schopenhauer</i> , pessimist
Älska varandra! <i>Jesus</i> , profet	Detta vittnar jag om; att alla människor är bröder. <i>Muhammed</i> , prisad	Gud och universum är en och samma sak. <i>Spinoza</i> , panteist
Den som tror på Gud räknas som rättfärdig. <i>Paulus</i> , pratmakare	Anden är oförstörbar, evig, outtömlig och utan födelse. Vapen kan ej klyva den, elden ej förbränna den, vatten ej förstöra den, vinden inte torka den. <i>Krishna</i> , flöjtspelare	All yttre mångfald vi ser är i grunden Ett. <i>Mäster Eckhart</i> , kristen mystiker
Varje människa är Gud förkroppsligad. <i>Sai Baba</i> , mirakelman	Blicka in i ditt innersta! Där är det godas källa; gräv beständigt, så sprudlar den beständigt. <i>Marcus Aurelius</i> , kejsarefilosof	Allt är gott. <i>Martinus</i> , kosmolog
Vi är av kunglig börd fast vi idag går klädda i tiggartasor. <i>Paul Brunton</i> , mystiker	Glöm aldrig att du är en av de medspelande i ett skådespel, vars mästare har anförtrött dig en roll däri. <i>Epiktetos</i> , slav	I varje människa finns någonting att älska. <i>Nathan Söderblom</i> , ärkebiskop
Herre, gör mig till ett redskap för din frid! <i>Franciscus</i> , helig		I mitt allra innersta är jag av samma väsen som du, och samma som hela universum. <i>Peter Russell</i> , new ageare

Möte med mystiker

Religiös mystik präglas av sökande efter innerlig förening med det gudomliga. I alla tider har andliga sökare letat sig fram mot den gudomliga Källan, den heliga Närheten, det milda Ljuset eller det flödande Livet utan läror och dogmer att stödja sig på.

Text: Birgit Cars

Den mystiska upplevelsen är omöjlig att tillfredsställande beskriva med språkets vanliga ord. Därför behöver vi också se på dess verkningar för att förstå den. "Den mystiska upplevelsen efterföljs av långvariga och djupgående förändringar, ökad personlig integration, en känsla av större personligt värde, ett minskat behov av att tillgripa vanemässiga försvarsreaktioner", skriver Nils-Olof Jacobson i sin bok "Liv efter döden?".

Tydligt är också att många mystiker har inspirerats till stora insatser i ett utåtriktat liv.

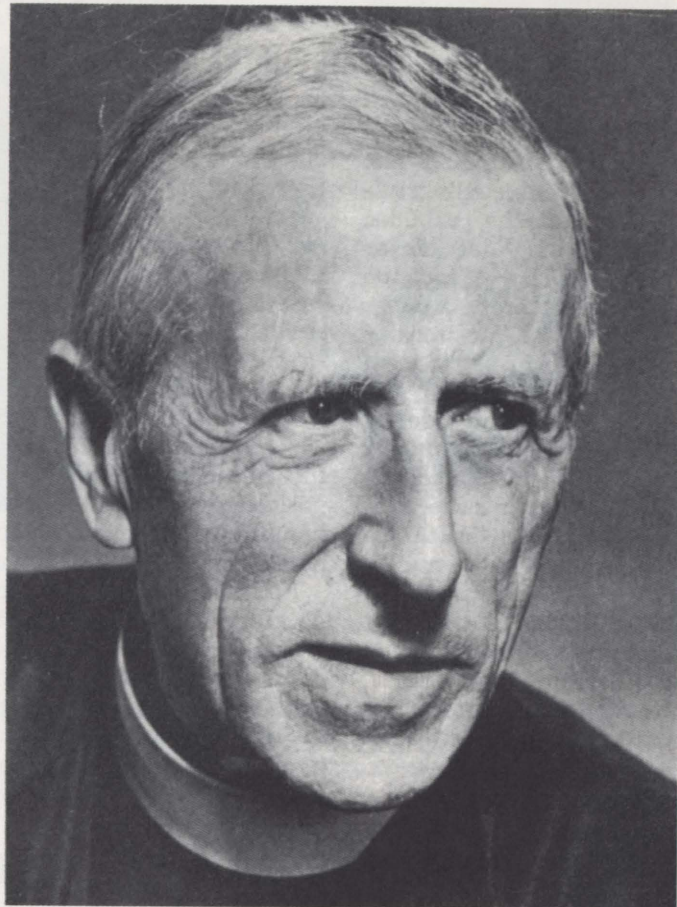
Kristna mystiker

På Vängården i Föllöknä väntade mig den vackra lilla boken "Det inre Ljuset", som handlar om kväkaren Thomas R. Kelly. "Som du är i kyrkan eller i din klostercell", förmanade han mig i ett citat från *mäster Eckhart*, "sådan skall du gå ut i världen, och din sinnesstämning skall du ta med in i dess jäkt och obeständighet." "Många följer Herren halva vägen, men ej den andra hälften, de ger upp egendom, vänner och utmärkelser, men det berör dem för nära att uppge sig själva", var andra ord jag fick. Fram till sin död (1941) gick Thomas R. Kelly, ledd av det inre Ljuset, på den heliga lydnadens väg mot en alltmer välsignad gemenskap med sina medmänniskor.

Bland de kristna mystikerna har ingen betytt så mycket för mig som Simone Weil. Hon frigjorde mig från allt det som störde och tryckte mig inom kyrkan. Hon talade till mig om uppmärksamhet, om helhet, om överlämnande. Hennes tro var personlig, och den Gud, eller snarare Kristus, som hon pekade på, tillät mig, ja uppmuntrade mig att söka min egen sanning. Det föll mig aldrig in att jag skulle efterlikna den asketiska, självuppförande attityd till livet som Simone Weil själv hade. Hon gick den väg som var hennes, och jag fick vandra på den som var min.

Den största gåvan jag fått av denna stora, franska filosof och mystiker, som slutade sitt korta, men intensivt utnyttjade liv vid 34 års ålder (1943), är några ord som hon skrev till sin vän och biktader *pater Perrin* inför sitt eventuella inträde i den katolska kyrkan:

"Ständigt på nytt måste jag ställa mig frågan om det inte möjligen i denna tid, då en så stor del av mänskligheten är nedsjunken i materialismen, skulle vara Guds vilja, att det fanns män och kvinnor, som var hängivna Honom och Kristus, men som ändå stannade utanför kyrkan. I varje fall finns det ingen tanke som gör mig mer ont, när jag föreställer mig ett inträde i

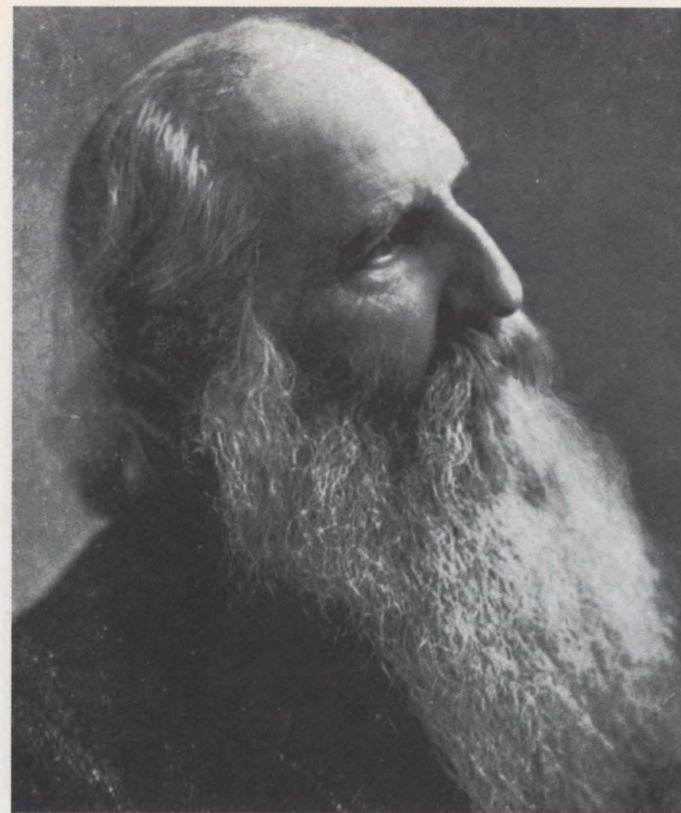
En människas största bidrag till människosläktets utveckling är att låta sig förvandlas. **Teilhard de Chardin.**

kyrkan, än den att jag då skiljer mig från den ändlösa, olyckliga massan av icke-troende."

Någon har kallat Simone Weil "sekulariseringsteolog", och som sådan kommer hon kanske att framstå allt tydligare. Vad hon sökte var ett andligt alternativ till materialismen utan fast anknytning till någon kyrka.

En ännu starkare föreningslänk mellan kyrkan och "världen" utgör den franska jesuiten och paleontologen *Pierre Teilhard de Chardin*. I sin mest kända bok, "Fenomenet människan" (1956) har han försökt att i en enhetlig åskådning förena den biologiska utvecklingsläran med den katolska tron. Allt som lever strävar från det enkla mot det komplexa, säger Teilhard de Chardin, och mot större och djupare medvetande. Inom evolutionen råder en lagbundenhet, och människan har nått den punkt då hennes fysiska gestalt är färdigbildad. Utvecklingen fortsätter nu på ett andligt plan, och för den har människan ansvar. Skapelsen ligger i födelsevånda. Vi människor känner, eller börjar känna, hur vi växer ihop, och nya sinnen kommer att utvecklas hos människosläktet. Vårt sinne för jorden kommer att skärpas. Vi ser att den är en planet och iaktar dess läge i kosmos, vilket leder till ett slags kosmiskt medvetande. Slutligen utvecklas Kristus-sinnet och sinnet för meningen, som gör att vi också förstår det onda. Än har vi inga svar.

Det största bidrag till människosläktets utveckling som den

Kosmiskt medvetande blir allt vanligare tills i sinom tid alla människor har det och därmed har lyft människosläktet över dödsfrukten och okunnighet. **Richard M. Bucke.**

enskilde kan ge, menar Teilhard de Chardin, är att låta sig förvandlas. Den största synden är att vägra växa till en hel människa. Vår plikt som människor är att bli vuxna och ta ansvar för utvecklingen, att bli starka och modiga.

Ljusupplevelser

Året före sin död (1901) utgav den kanadensiske läkaren *Richard M. Bucke* den märkliga boken "Cosmic Consciousness" (Kosmiskt medvetande). Han hävdar där att ett litet men ökande antal människor förutom "självmedvetande", som är karakteristiskt för människan, också har ett "kosmiskt medvetande". Detta slags medvetande kommer att bli allt vanligare, tills i sinom tid alla människor har det och därmed lyfts över dödsfrukten, okunnighet och brutalitet. Människosläktet närmar sig alltmer det plan av självmedvetande från vilket kosmiskt medvetande uppstår. Det är vanligt att det nya medvetandet uppkommer genom en plötslig ljusupplevelse.

En sådan ljusupplevelse beskriver den danske författaren *Martinus*. Han har kallat den "det gyllene elddopet". "Jag såg in i en blå, lysande himmel", skriver Martinus, "vilken liksom drogs åt sidan, varvid en ny och ännu mer lysande himmel blev synlig. Och på så sätt fortsatte det ända tills en himmel framträdde, vilken var av ett så bländande gyllene ljus och av en så hastigt vibrerande materia, att jag här kände mig vara på höjden eller toppunkten av vad min organism och mitt medvetande kunde tåla. Under de bråkdelar av en sekund som uppenbarelsen varade, upplevde jag en värld av helighet, renhet, harmoni och fullkomlighet. Jag befann mig i ett hav av ljus. Alla detaljer var av eld och liksom förgyllda. Genom det hela vibrerade små gyllene trådar, som blänkte och glittrade här och där. Jag kände att detta var Guds medvetande, hans egen tankesfär... Det var den materia, den allmakt, den högsta levande kraft genom vilken det gudomliga jaget styrde och ledde oceaner av världar, vintergator och stjärnehärrar, i mikrokosmos såväl som i makrokosmos. Den gudomliga elden vibrerade i och utanför mig, över och under mig..."

Med det nya medvetande som Martinus genom denna och andra uppenbarelsen hade fått, såg han hur världsalltet var beskaffat och beskrev det med många och ofta mycket vackra ord och betydande symboler i sitt stora livsverk "Livets bok".

Fremst är det väl tron på reinkarnationen som jag fått av Martinus. Människolivet blir rättvist om vi alla får vandra genom samma mörker till samma ljus. Ingen behöver döma eller anse sig bättre än andra. Vi går alla framåt i utveckling på grund av våra erfarenheter, fast i olika tempo. Allt vad Martinus har skrivit, präglas också av tolerans. Och allt är för honom gott - också det till synes onda.

Människosläktet närmar sig enligt Martinus det riktiga människoriket, och kärlek till nästan och allt som lever omkring oss är livets mål.

Människosläktet närmar sig det riktiga människoriket, där kärlek till allt som lever är livets mål. **Martinus.**

Den skapelsevision som *Ruth Dahlén* hade i januari 1946, påminner till vissa delar om Martinus "gyllene elddop". Och hennes berättelse om upplevelsen i boken "Visionär i tjugonde århundradet" (NoK 1976) kan ses som en svensk motsvarighet till *André Frossards* uppmärksammade självbiografi från 1969, "Gud finns - jag har mött honom".

Ruth Dahlén beskriver sin vision - som här återges i starkt förkortad form - på följande sätt:

En dag i början av januari år 1946 var jag ute på en skidtur i Dalsland. Jag hade stannat vid en vacker gran. Stora snöflingor började falla, och jag hade min blick riktad på en ovanligt vacker snöflinga, som landat mjukt på ett granbarr. Plötsligt hände något med granbarr. Det löstes upp i flimrande vågor av ljus, ett ljus som var oändligt mycket intensivare än solens ljus, men dock ej bländande. Ljusvågorna tycktes röra sig oerhört snabbt i någon sorts spiralform inne i granbarr. Det var dock hela tiden behöll sin form och karaktär av granbarr.

Barr efter barr antändes av de flimrande ljusvågorna. Snart var hela granen en enda eldstod och hela skogen ett hav av samma levande ljus, levande på ett sådant sätt att vanligt jordiskt liv tedde sig nästan livlöst. Själv hade jag också blivit en ljusgestalt. Hela skapelsen vibrerade av dessa oerhört snabba ljusvågor...

Hela skapelsen vibrerade av oerhört snabba ljusvågor. Universums innersta mysterium är kärleken. **Ruth Dahlén.**
Foto: Thorbjörn Farke

Jag såg kosmos fungera som en femdimensionell geometri, inte statisk utan dynamisk, med rummets tre dimensioner, tiden som en fjärde och därtill också en femte dimension, den konstruktiva sammanhållande dimensionen, universums innersta mysterium, Kärleken...

"Skapelsevisionen" fick en oerhörd betydelse för Ruth Dahléns liv. Hon märkte också i rent yttre händelser någon sorts ledning. Hon började söka sig tillbaka till kyrkan och väntade otåligt på att få höra talas om någon annan människa i nutiden som haft en upplevelse liknande hennes. Ruth Dahlén längtade efter och kämpade för ett erkännande av sanningshalten i sin vision, eftersom hon kände det som en kallelse att sprida kännedom om denna, men hon mötte motstånd, inte minst inom kyrkan. Ibland tvivlade hon själv på värdet av sina upplevelser och föll då ner i ett stort mörker.

Det andliga klimatet i Sverige var kärt för en mystiker och visionär på 40- och 50-talet, och det var först vid slutet av 60-talet som Ruth Dahlén blev känd genom den lilla boken "Mystiker i Vällingby", skriven av religionshistorikern *Carl-Martin Edsman*, där ett kapitel handlade om Ruth Dahlén. Som en följd av uppmärksamheten kring boken fick hon framträda i TV och radio. Den bok, som hon senare själv skrev om sin vision och sitt liv efter visionen, "Visionär i tjugonde århundradet", är litet snårig men väl värd att läsa, inte minst i vår egen tid, när fysiken och religionen närmar sig varandra.

Eileen Caddy är en känd företrädare för den nya tidsålderns tankar. Hennes självbiografi "Resan till friheten" utgavs på svenska av Regnbågsförlaget 1991. Där får vi följa hennes liv, både det inre och det yttre. Någon dans på rosor var det inte.

Sedan *Peter Caddy* hade stormat in i hennes liv och fått henne att lämna sin man och sina fem barn för att leva tillsammans med Peter under Guds ledning, blev hennes liv ett stort äventyr men också fyllt av svårigheter. Hon ställs inför den ena utmaningen efter den andra och ligger i ständig träning för den stora uppgift som hon skall få. Findhorn och dess trädgårdar växer fram, och människor söker sig dit i skaror. Relationerna till omgivningen och i synnerhet till Peter Caddy ställer Eileen på hårda prov. Till slut måste hon lämna den undanskymda plats hon haft vid Peters sida och själv träda fram, inte bara inom Findhornstiftelsen utan också under vidsträckt resor som föredragshållare.

Eileen Caddy har i sin helhjärtade strävan efter att lära sig leva "överlämnat" och älska villkorslöst inte bara haft den stilla rösten inom sig till hjälp utan också talrika visioner och ljusupplevelser. En av dessa beskriver hon på följande sätt:

"Den starkaste stråle av rent ljus jag någonsin upplevt började strömma in i mig, in genom hjässan och ut genom varje por. Jag satt under en lång tid stilla och tillät mig bara att vara en omformare. Sedan låg jag mycket stilla i mörkret och lät ljuset fortsätta att strömma genom mig tills det stängdes av. Det tycktes dock fortfarande skina, som om det genererades utifrån mitt eget väsen. Och jag visste att min fråga, så naivt ställd, om min roll i Guds arbete, på ett alldeles fullödigt sätt hade blivit besvarad: 'Var mitt ljus, var min kärlek, var min visdom'."

Är Eileen Caddy en helgongestalt, en ny *Teresa av Avila*, som mitt i det tjugonde århundrades sjudande, jäktade liv har uppnått samma innerliga förening med det gudomliga som 1500-talets helgongestalt? Själv är jag ännu inte beredd att svara på den frågan. Den nya tidsålderns tankar är en ganska ny bekantskap för mig och svåra att genomtränga för den som har sina rötter i lutherdomen. Men den som söker han finner, och om man väljer med allvar och nit bland de nygamla sätten att närma sig kärleken, kan man kanske finna en snabbare väg till förvandling.

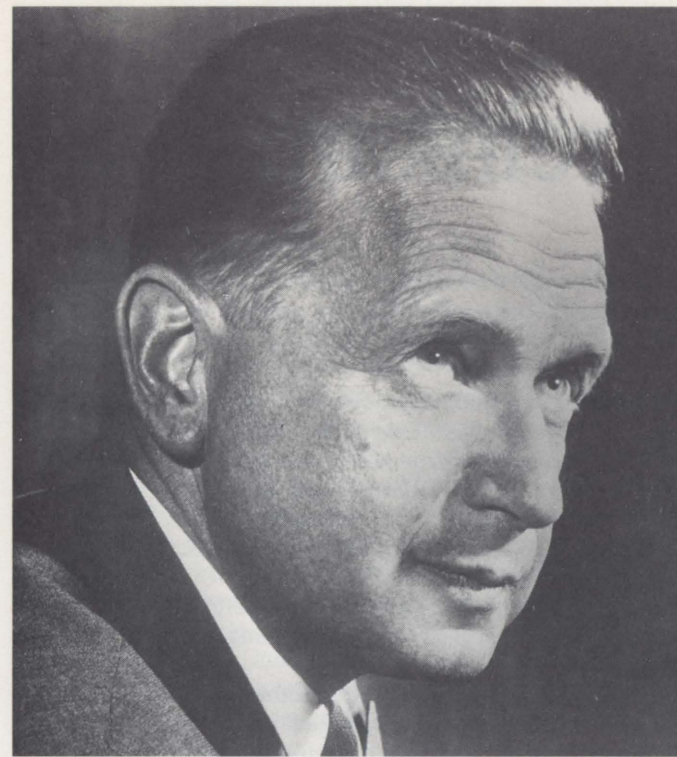
I den vackert illustrerade boken "Det levande ordet" (Reso- nans förlag 1986) har Eileen Caddy samlat en del av de råd som hon fått av den stilla rösten i sitt inre. Där står det bland mycket som är vackert och inspirerande:

*Flytta in i nya världar
Bryt sönder alla gamla former
Allt som kan hindra er
Och fördröja er tillväxt
Och utvidgning.*

Så svårt - och så ansvarsfullt!

Minfråga om min roll i Guds arbete besvarades med orden: Var mitt ljus, var min kärlek, var min visdom. **Eileen Caddy.**

Att vara ett redskap för Gud som seglet är för vinden och linsen är för ljuset var **Dag Hammarskjölds** innersta vilja.

Foto: Pressens Bild

Vägmärken

Dag Hammarskjölds "Vägmärken" väckte stark genglang hos mig, när den kom ut 1963.

De medeltida mystikerna *Johannes av Korset*, *Thomas a Kempis* och *Mäster Eckhart* betydde mycket för Dag Hammarskjöld. *Gustaf Aulén* skriver i sin bok "Dag Hammarskjölds vitbok" att "mystikerna ledde honom djupare in i den kristna trons värld, och deras extraordinära språkbruk fascinerade honom och öppnade dörrar, som eljest skulle ha varit tillstängda genom nötta och och utslitna ordasätt". Hammarskjöld tolkade mystikerna på sitt eget karakteristiska sätt och fann hos dem som ett utslag av deras innerliga förening med Gud framför allt ett starkt och oavvisligt krav på handling och offrande medmänsklig tjänst.

Var Dag Hammarskjöld själv en mystiker? Den frågan får kanske lämnas öppen, men vissa för en mystiker karakteristiska drag återfinns hos honom. Hur ofta talar han inte om det möte med Gud som sker "i stillhet" och "i tystnad". Han talar om jaget såsom "vilande i sin verklighet" och om det "nedstigande i sig själv" som sker i bön. Att vara förenad med Gud betyder för Hammarskjöld en underkastelse och självuppgivelse som på samma gång blir självförverkligande och integritet. Det finns i Dag Hammarskjölds "Vägmärken" mycket som talar om ljus och vind och där vind och ljus blir symboler för den gudomliga kärleken och dess omskapande kraft.

Vackrast bland vägmärkena är kanske detta:

"Som vind - I den, med den, av den. Av den - även som segel, så lätt och starkt att, om än tyngt till jorden, det samlar all vindens kraft utan att hämma dess lopp. Som ljus - I ljus genomlyst, förvandlat till ljus. Som linsen vilken försvinner i ljuset när den samlar detta till ny kraft..."

Att vara ett redskap för Gud som seglet är för vinden och linsen är för ljuset är Dag Hammarskjölds innersta vilja.

När man läser i några av alla de böcker som skrivits om Dag Hammarskjöld, så finner man en ständigt kämpande, ständigt växande människa, som i trofast och helgjuten kärlek offerar sig för en dröm, drömmen om mänskligheten, som tar risker och utsätter sig för kritik, ständigt beredd att bära sitt ansvar och möta sitt öde. Och som orkar allt detta därför att han bär inom sig "en kärna av stillhet, omgiven av tystnad".

Det olevda livet

Så mycket i livet som förblev oavslutat, halvfärdigt, knappt påbörjat, som en gryning som aldrig blev till dag eller som en skymning som aldrig blev till natt,

så många lösa trådar du lämnade efter dig, så många omogna eller halvätna äpplen, så många blommor som aldrig fick slå ut,

alla människor du endast mött till hälften, skuggor som skymtat förbi, ögon som log mot dig och sedan försvann, händer som rörde vid dig, som du ville hålla kvar, men som alltid försvann,

så många halvfärdiga målningar och ofärdiga dikter som blev kvarglömda eller bortkastade, som foster som inte orkade med att födas,

alla nya och okända vägar som lockade, men som alltid förblev utforskade, och så många välkända vägar du gick alltför ofta, likgiltig och trött,

så många tankar som aldrig blev tänkta eller endast tänkta till hälften, så många känslor som du endast kände helt svagt som svaga krusningar på psykets yta,

så mycket sorg och smärta som inte blev tillåten, som förnekades och undanträngdes, som en skamlig sjukdom eller en brottslighet,

alla glädjestunder och skönhetssyner som inte blev sedda och genomlevda, alla lyckomöten och kärleksögonblick som du inte stannade vid, men skyndade förbi för att jaga efter ett fjärran mål,

så många vita fläckar på ditt livs karta, så många bleka, likgiltiga dagar,

så mycket liv som aldrig blev levat, så mycket ljus som aldrig blev provat, så mycket mörker som aldrig blev vågat, så lite, så skrämmande lite av blod, eld och rosor -

Bengt Petersen

Jag skulle kunna fly.

Fly smärtan nära marken
och den förgängliga glädjen,
fly allt det jordiska,
trastsångsafton och sensommarvemod,
allt som är obeständigt
och laddat med lidande.
Friheten finns.
Visa män
med förklarade ansikten
och genomlysta ord
vet och har visat Vägen.

Men inte än, inte än...

Jag vill ännu några år
glädjas åt det förgängliga,
känna vemodets snart vissnade
blomma växa på hjärtats äng...
Jag vill inte lämna
den förgängliga glädjen
och smärtan nära marken.

Bengt Petersen

Fall som tyder på reinkarnation

Professor Ian Stevenson, som är psykiater vid Virginiauniversitetet i Charlottesville, USA, fortsätter sina undersökningar av fall av reinkarnationstyp. I Journal of Scientific Exploration berättar han om fall där födelsemärken och medfödda missbildningar svarar mot dödliga sår hos en avliden person.

Text: Sven Magnusson

En genomsnittssamerikan har 15-18 födelsemärken, skriver professor Ian Stevenson i nr 4, 1993, av Journal of Scientific Exploration. Men, tillägger han, vi vet mycket litet om deras orsak - fränsett när de är förknippade med någon ärftlig sjukdom. Ännu mindre vet vi varför födelsemärken sitter just där de sitter. (Ett fåtal fall är en genetisk faktor troligen förklaringen.) Likaså saknar vi kunskap om orsaken till många medfödda kroppsliga missbildningar.

Stevenson, som sedan många år undersöker fall av reinkarnationstyp, har träffat åtskilliga människor där födelsemärken tycks ha samband med dödliga sår hos tidigare levande personer.

Bland 895 undersökta fall, där barn säger sig minnas ett tidigare liv, finns 309 fall (35%) med födelsemärken eller medfödda missbildningar, som kan ha samband med det tidigare livet. Födelsemärket eller missbildningen hos barnet motsvarar ett sår (vanligen dödligt) eller något annat hos den döde, vars liv barnet säger sig minnas.

Ian Stevenson har tillsammans med medarbetare studerat 210 sådana fall och kommer att redovisa sitt arbete i en bok.

Barn som säger sig minnas tidigare liv har påträffats i alla delar av världen, där man sökt efter sådana fall, men det är lättast att finna dem i södra Asien. Typiskt är att ett barn börjar prata om ett föregående liv nästan omedelbart efter att det börjat tala, vanligen mellan två och tre års ålder, för att sedan sluta med detta mellan fem och sju års ålder. Fastän en del av barnen endast gör vaga uttalanden, berättar andra om namn och händelser, så att man kan hitta en person vars liv och död stämmer med vad barnet säger. I en del fall är denna person känd av barnets familj, men i många fall är det inte så. Många av dessa barn har också ett uppträdande som är ovanligt i deras familj men stämmer med hur den döde uppträdde.

Födelsemärkena hos dessa barn är för det mesta rynkiga och ärrliknande, ibland litet nedsänkta i jämförelse med huden runt omkring, och hårlösa, med minskad pigmentering. När ett sådant födelsemärke är hyperpigmenterat, är det nästan alltid större än ett vanligt födelsemärke av denna typ, och medfödda missbildningar är av ovanlig typ.

Stevenson undersökte dessa fall genom samtal med barnen och medlemmar av deras familj och med den dödes familj.

Dödsattester och andra dokument studerades. Naturliga förklaringar till barnens uttalanden söktes, exempelvis att barnet fått sin kunskap om den döde genom någon gemensam bekant till de båda familjerna, i de fall där familjerna inte kände varandra.

Ian Stevenson arbetar vetenskapligt kritiskt. Han har inte accepterat något kroppsmärke som ett födelsemärke, om inte ett förstahandsvittne försäkrat att märket blivit upptäckt omedelbart efter födelsen eller några veckor därefter.

Naturliga förklaringar till missbildningar vid födelsen har eftersökts.

Överensstämmelse mellan födelsemärke och sår bedömdes vara tillfredsställande om båda befann sig inom ett område av 10 kvadratcentimeter. Men många av födelsemärkena och de dödliga såren var mycket närmare varandra än så. Medicinska dokument kunde studeras i 49 fall.

Ibland har det förekommit två eller flera födelsemärken som motsvarat olika sår hos den döde. Hos en thailändsk man fanns en stor missbildning i huden på baksidan av huvudet. Denne hade som barn erinrat sig ett liv som sin farbror, vilken blivit huggen i huvudet med en stor kniv och nästan omedelbart avlidit. Mannen hade också en deformerad nagel på högra stortån, vilket motsvarade en kronisk infektion i samma tå, som farbrodern hade lidit av.

Hos 18 personer, som undersöktes, fanns två födelsemärken som motsvarade två olika ställen på den dödes kropp där en kula gått in i och ut ur kroppen. Hos 14 av dessa personer var det ena födelsemärket större än det andra, och hos 9 av de 14 motsvarade det mindre märket, som vanligen var runt, det ställe där kulan gått in i kroppen, medan det större, som vanligen hade oregelbunden form, motsvarade det ställe där kulan gått ut ur kroppen. Detta stämmer med det faktum att ingångshålet för en kula vanligen är mindre än utgångshålet.

Några exempel

En thailändsk kvinna hade tre linjära underpigmenterade sårliknande födelsemärken nära mitten av ryggen. Som barn hade hon erinrat sig ett liv som en kvinna vilken hade dödats när hon blivit huggen tre gånger i ryggen med en yxa.

En burmesisk flicka kom ihåg ett liv som sin döda faster, vilken hade avlidit under en operation för en medfödd hjärtåkomma. Flickan hade ett långt underpigmenterat födelsemärke i form av en vertikal linje vid nedre delen av bröstet och övre delen av buken. Födelsemärket motsvarade det kirurgiska ingrepp som hade gjorts.

En burmesisk kvinna hade som barn kommit ihåg ett tidigare liv som en flicka vilken blivit biten i foten av en orm och dött. I detta fall hade barnets farbror anbragt en brinnande cigarill vid det ställe där barnet blivit bitet - ett folkligt botemedel vid ormbett. Kvinnans födelsemärke var runt och beläget på det ställe på foten där farbrodern hade anbragt cigarillen.

En turkisk pojke hade ett utvecklat och deformerat högeröra. Högra delen av ansiktet var också underutvecklad. Han sa att han kom ihåg ett liv som en man vilken blivit skjuten till döds. Mannen hade avlidit på ett lasarett på grund av skador på hjärnan, sedan en kula trängt igenom högra delen av huvudet.

Ett barn i Indien föddes nästan utan fingrar på högra handen. Detta barn sa sig minnas ett liv som ett annat barn vilket förlorat

sina fingrar genom en olyckshändelse. En sådan medfödd missbildning är mycket sällsynt, upplyser Ian Stevenson.

En burmesisk flicka var född utan höger underben - en sällsynt missbildning. Hon sa sig minnas ett liv som en flicka vilken blivit överkörd av tåget. Ögonvittnen sa att tåget hade avskilt det högra benet först, innan det körde över bålen.

Diskussion

Hur skall sådana här fall förklaras? Eftersom de flesta av dem har påträffats i miljöer där man tror på reinkarnation, kan det ligga nära till hands att tro att föräldrar och anhöriga har velat tolka födelsemärken och medfödda missbildningar, som drabbat barn, i överensstämmelse med reinkarnationstron. Och detta förekommer naturligtvis också. Men är det hela förklaringen?

Stevenson skriver att föräldrarna inte har något behov av att hitta på och berätta enskildheter av ett tidigare liv för att förklara det som drabbat deras barn. Eftersom de tror på reinkarnation, vilket de flesta av dem gör, är de nästan alltid nöjda med att tillskriva ett märke eller en missbildning någon händelse i ett tidigare liv utan att söka efter en bestämd människas liv som stämmer på barnet. Dessutom har de personer, som barnen säger sig minnas att de varit, inte alltid levt ett gott liv. Många har varit fattiga eller på annat sätt levt ett liv, som inte varit eftersträvt. Få föräldrar skulle ha velat se dessa människor som deras barns tidigare inkarnation.

Och fastän i de flesta fallen de båda familjerna har känt varandra, eller rentav varit släkt, säger Stevenson att i åtminstone 13 fall av omkring 210 noggrant undersökta, hade de båda familjerna tidigare tydligen inte ens hört talas om varandra. Ändå visade det sig att barnets minnen stämde med en avliden person i den andra familjen. I ytterligare 12 fall hade barnets

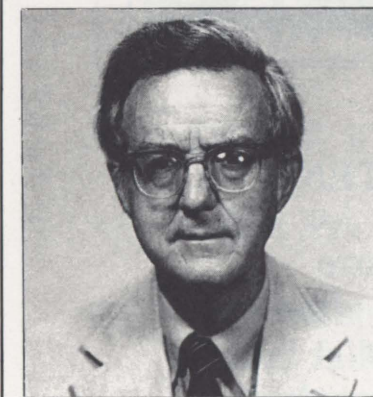
föräldrar hört att personen ifråga avlidit, men de hade ingen kännedom om de skador som lett till döden.

Dessa fall med födelsemärken och missbildningar är inte vetenskapliga bevis för reinkarnation. Men de utgör kanske ett indicium för att återfödelse förekommer.

Stevenson skriver att han inte vill försöka övertyga läsaren om någon viss tolkning. Inte heller väntar han sig att någon läsare skall nå fram till ens en preliminär slutsats på grundval av hans korta sammanfattning i Journal of Scientific Exploration. I stället hoppas han att läsare skall studera de noggranna rapporterna i hans kommande bok.

SM

Ian Stevenson har inte medgett publicering av något av de foton som illustrerar hans artikel i den amerikanska tidskriften, med motiveringen att bilderna skall publiceras i en kommande bok.

Den intresserade kan beställa särtryck från Journal of Scientific Exploration, ERL 306, Stanford University, Stanford, CA 94305, USA. Stevenson har heller inte velat skicka ett nytaget foto av sig själv; han lämnar ut foto endast i samband med intervjuer.

Reinkarnation – en möjlighet

Det diskuteras ibland om reinkarnationsläran är bevisad. Några menar att bevis finns, medan andra bestrider detta. Strikt vetenskapligt sett finns inga bevis – varken för återfödelse i enstaka fall eller för reinkarnation som en livslag. Det är också svårt att se hur ett avgörande bevis skulle se ut. Man kan alltid tänka sig alternativa förklaringar. Verklighetens innersta sammanhang är ju dolda för oss människor. Men visst finns det vetenskapliga stöd för reinkarnationstanken, exempelvis i fall med födelsemärken eller missbildningar. Reinkarnationsläran är inte bara en religiös idé utan kan även ses som en vetenskaplig hypotes.

Karma?

Skulle det röra sig om reinkarnation i fall med missbildningar, är det svårt att förena detta med karmaläran, som säger att handlingar i ett liv får rättvisa följder i ett annat. Det tycks ju inte vara så att missbildningarna och födelsemärkena är något slags etisk påföljd, utan i stället framstår de som en anknytning till det i förtid avbrutna livet.

Reinkarnation och kristen tro

Strider reinkarnationsläran mot kristendomen?

Reinkarnationstroende kan ibland hänvisa till vissa ställen i Bibeln, som de stöder sig på, men Bibeln har inte ett enda klart och otvetydigt uttalande om reinkarnation. Någon reinkarnationslära finns där inte. Jesus trodde tydligen att den gamla tidsåldern snart skulle ta slut, dom hållas och själarna dömas. Några skulle uppstå till evigt liv och andra till evigt straff. Han förkunnade inte att människorna skulle få flera chanser i nya jordiska liv.

Visst kan man tycka att det är mer rättvist om människosjälarna får utvecklas i liv efter liv, än om det är ett liv som gäller och sedan domen. Människorna lever ju under så olika förutsättningar. Men vad säger att Universum ser människornas liv från samma etiska synvinkel som vi själva gör? Vi har alltid en tendens att tro att Gud är lik oss, tänker och känner som vi, till och med ser ut som vi...

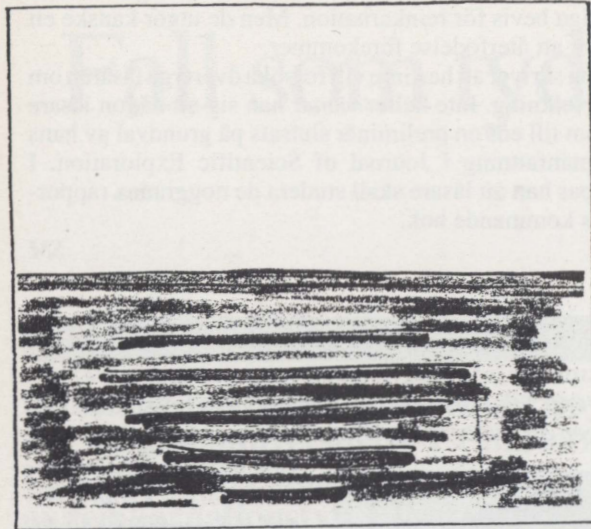
Det är inte lätt för oss människor att räkna ut hur allt hänger ihop. Gissar vi ihop teologier och metafysiker misstar vi oss nog, det vill säga vi lurar oss själva.

Men vi kan tänka oss möjligheter. Reinkarnation är en möjlighet.

SM

Stillhetens hav

Av Sverker Arfvidsson

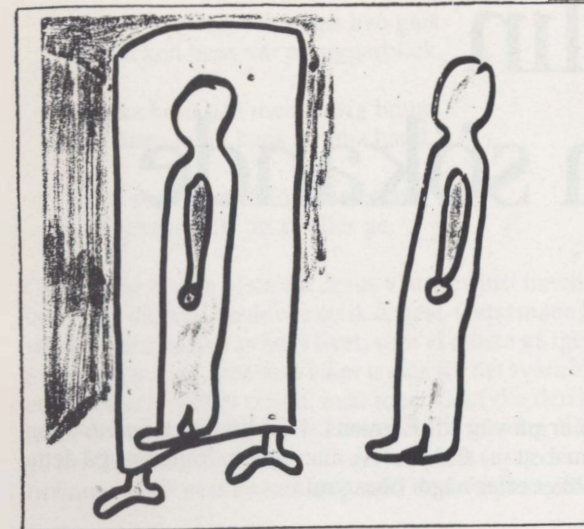

STILLHETEN

är den finaste
formen av alla
upplevelser.

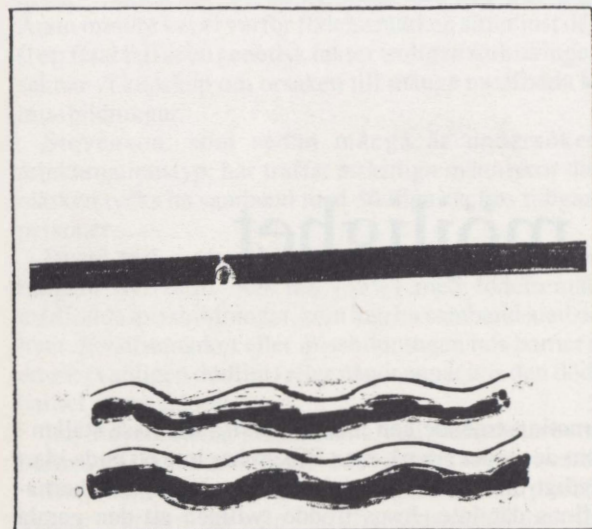
ENDAST MED DIG
BLIR UNIVERSUM
KOMPLETT

Vi alla är lika.
Alla
är Din avbild.

DU ÄR FIN!
LITA PÅ DIG SJÄLV!
Och acceptera att Du
ibland faller ned i
ensamhetens och
förtvivlans avgrunder.

I STILLHETENS HAV
UPPLEVER DU DEN
FULLSTÄNDIGA LYCKAN

Se på stjärnorna,
se på det vida himlavalvet,
se bort över skogarna

Det finns inga gränser

Din plats
i universum
är unik.

Du är en viktig och
oersättlig del i helheten.

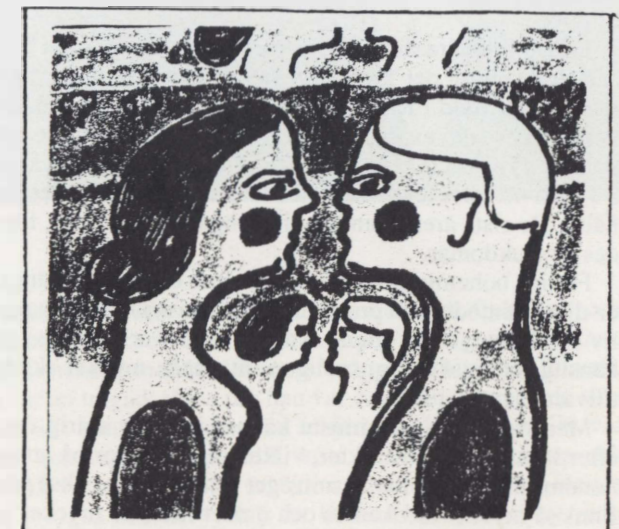
Du överlever genom
Dina handlingar och
Ditt engagemang.

Du
har en utstrålning.
Alla varelser har
sin utstrålning.

Och Du attraherar
eller stöter bort.

Att hon/han tycker om Dig
behöver inte sägas,
det känner Du.

Förhållandet

till Din medmänniska
är det viktigaste
i Ditt liv!

Det är då
Du och vi
blir till

Nils Ferlin

grubblande och sökande

Våra bästa diktare kan vara vänner på sökarvägen. De kan hjälpa oss att se, att formulera våra känslor och tankar inför de stora livsfrågorna, och ibland kanske ge svar.

Text: Bengt Petersen

Det är kanske ingen slump att tre av våra mest älskade diktare - *Gustaf Fröding*, *Dan Andersson* och *Nils Ferlin* - var grubblande och sökande människor som skrev enkelt och lättfattligt om djupa livsfrågor. Dessa diktare kan säkert ge andlig näring åt de människor som tagit avstånd från traditionell religion.

De tre folkkära diktarna var också människor som på något sätt stod utanför det "normala" samhällslivet. Nils Ferlin (1898 - 1961) var född i Karlstad men växte upp i Filipstad, där han betraktades som en "värsting", vilken ständigt ställde till bråk och även en kort tid satt i fängelse. Under sin tid i Stockholm på 30- och 40-talet levde han ett hårt bohemliv som slet på hans hälsa. De sista åren, som han tillbringade i Roslagen, försvårdades av sjukdomar.

Ferlins bohemiska livsföring var inte en glad gamängs, utan en djupt vemodig och pessimistisk människas sätt att hantera ett liv som ofta tycktes ytterst svårt att leva. Ferlin var en mycket känslig människa som tydligen inte hade mycket skydd mot tillvarons mörka sidor.

Men trots hans pessimism känner jag mig aldrig nertryckt efter läsning av hans dikter, vilket kanske beror på att jag hos honom känner igen lite av mitt eget vemod - men också på att det finns så mycket medkänsla och ömhet inför de mycket fattiga, barfotabarnen, de blyga och spröda som gått vilse i livet och som längtar efter något annat än det futtiga som livet bjuder dem.

Ferlins medkänsla är stor, och stort är hans förakt för hårdhudade karriärer, översittare, inskränkta maktmänniskor, pedantiska hycklare och religiösa fanatiker.

Emmaus

I sin fina bok "Barfotapoeten" skriver *Jenny Westerström* att Ferlin är den siste bibelpoeten - bland de icke-kristna - den siste som tar upp bibliska motiv. Han var också intresserad av indisk religion men ville i sina dikter använda ord och bilder som hans läsare kunde känna igen.

Ferlin står emellertid alltid fri i förhållande till bibeln, menar Westerström, och han vänder ofta upp och ned på dess berättelser för att ge uttryck åt sin egen uppfattning. I Lukasevangeliet till exempel berättas om hur *Jesus* uppenbarar sig för två lär-

jungar som är på väg till Emmaus. I Ferlins dikt *Emaus* (han stavade det med ett m) är det en rik man som befinner sig på detta ställe och söker efter något obestämt:

Jag hade gård, jag hade hem
och ankring i Jerusalem.

Man räknade på mej därvid
som proper och som högst solid.

Vad sökte jag i månens ljus
bland slödder på ett utvårdshus

och dårar utan mantalsort
som aldrig någon nytta gjort?

Strunt, sade jag, och vände hem
i droska till Jerusalem.

Någon uppenbarelse som leder till tro som hos evangelisten finns inte i denna dikt. "Sökandet finns här men i motsats till den bibliska texten övervinns aldrig tvivlet", skriver Westerström. Upplevelsen slutar i en antiklimax och avfärdas med ett vanligt ord som strunt. Men detta behöver inte betyda att skalden avfärdar all form av uppenbarelse. Det är tydligt i dikten att mannen inte är någon riktigt seriös sökare med ödmjukt sinne-lag. Han är rik och respekterad men har ingen medkänsla med de sämst ställda, de "som aldrig någon nytta gjort". Mannen går inte till fots utan kommer i droska och drivs tydligen mest av ytlig nyfikenhet. Just denna människotyp var förhatlig för Ferlin.

Getsemane

För att finna det värdefullaste i livet krävs ett större engagemang, något av det som uttrycks i den vackra och tänkvärda dikten *Getsemane*:

Han var en så liten och klen artist
att han kände sig mer än lovligt trist.

Då satte han sig vid sin Faber 2
en vacker afton och skrev som så:

Gud har i sin fotografiateljé
ett mörkrum som heter Getsemane.

Där växer det klara bilder fram
för den som är lugn och allvarsam.

Men den som är rädd - för köld och ris,
får aldrig en blomst i paradiset.

Hans liv blir liksom en öde slätt
av inga silverne tårar vätt.

I purpur, kanske, och glans han gick
men blicken hans var en tiggarblick.

Till aska kom han men aldrig brand
och månen ler åt hans tomma hand.

Ty den som är rädd för Getsemane
har ingenting alls att få eller ge.

Getsemane är den plats där Jesus vistades just innan han fängslades och där han upplevde stark ångest. Getsemane kan således stå för lidandet, det svåra i livet, som vi måste gå igenom för att kunna utvecklas. Den som viker undan för det svåra lever kanske ett liv i materiellt överflöd, men inget kan fylla den inre tomheten. För att nå verklig insikt i livets djupa mening måste vi alltså gå in i Getsemanes mörker. Ungefär så tolkar jag denna dikt. Här befinner sig Ferlin i samklang med den djupa mystiken.

Jesu rike

Ännu tydligare om var han står i religiöst avseende blir han i dikten *Innan ditt rike blev kartlagt*:

Det var bara tokar och dårar
som lyssnade till dem först.
Det var slavar och skökor och ogärningsmän,
men då var ditt rike som störst.

Det var bara enkla själar
och själar på undantag.
Sen byggdes det katedraler
och kyrkor av alla de slag.

Och påvar kom det och präster
som tvistade om vart ord
du fällt på din korta vandring
på denna bullrande jord.

Men tokar var det och dårar
som lyssnade på dej först.
Det var innan ditt rike blev kartlagt
och då var ditt rike störst.

När den kristna församlingen var liten och förföljd och fick kämpa för att överleva, då var den som störst. Man kan också läsa dikten som en hyllning till de små och föraktade, som kanske ser klarare än de rika och mäktiga. Slutligen är dikten möjligen också ett försvar för Jesus, den enkle timmermannsönen.

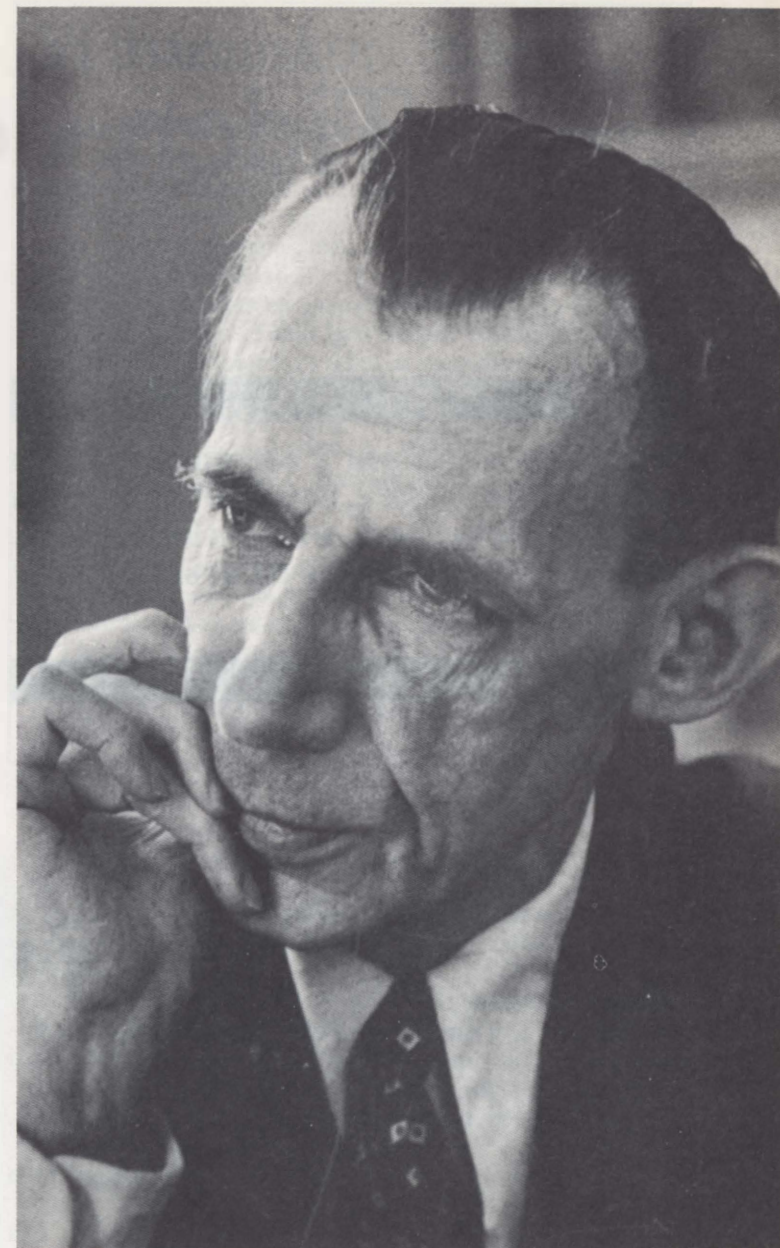
Ferlin riktar skarpa ord mot kyrkan och prästerna, men för Jesu person har han alltid stor aktning. Denne var faktiskt också, precis som Ferlin och hans gelikar, något av en outsider. "Om det finns en kärna i det kristna budskapet som Ferlin ansluter sig till, så ligger den i den alltför lättande kärleken som inte stöter ut andra än de alltför säkra", anser Westerström. Och jag är benägen att hålla med henne.

Klanger i dur

Ferlins dikter slutar ofta i moll, men det finns också vissa försiktiga klanger i dur. Ofta är det en spröd fågelsång som representerar det ljusa i livet, som i dikten *Långt ifrån*. Den gamle mannen frågar Livet, som han ser försvinna:

Du Liv, var det allt du hade att ge?

Gammelman sitter på tröskeln kvar.
En lärkdrill kom - Var det livets svar?

Ofta sökte han livets mening i det som är allra flyktigast och svårast att hålla kvar. Men något svar på livsfrågorna fann han aldrig - kanske en medfödd depressiv läggning hindrade honom. Livet var en tragisk show där han var clownen som gjorde sina konster allt medan gråten sved i hjärtat. Människans liv var vimmel och vammel och villa, köld och komik, bröllop och jordafärd. Och när vi idag ser hur människan allt mer förstör moder jord, så kan det tyckas att Ferlins livssyn inte var helt felaktig. Men givetvis ska vi försöka att bidra till en bättre värld - alla vi som lyssnar till den spröda fågelsången - så att Ferlins ord i den kända *När skönheten kom till byn* kan bli verkliga:

En gång skall det varda sommar, har visorna tänkt,
en dag skall det tornas rymd över landen.
Rätt mycket skall varda krossat som vida har blänkt,
men mänskorna skola lyftas i anden.

Litteratur:

Jenny Westerström: *Barfotapoeten*, 1990.
Diktsamlingar av Nils Ferlin: *En döddansares visor*, 1930. *Barfotabarn*, 1933. *Goggles*, 1938. *Med många kulörta lyktor*, 1944. *Kejsarens papegoja*, 1951. *Från mitt ekorrhjul*, 1957. *En gammal cylinderhatt*, 1962.

Tiden - en gåta

Peter Nilson, docent i astronomi, är en intressant författare, som i sökande anda skriver böcker om universums gåtor. Följande text bygger på ett avsnitt i en av hans böcker.

Sammanställning: Sven Magnusson

Är tiden en illusion? Är universum i själva verket evigt och oföränderligt? Existerar det en gång för alla, i en stelnad form?

Flyger inte tidens pil?

Författaren och astronomen Peter Nilson ställer dessa frågor i ett kapitel om *tidens tidlösa gåta* i sin bok "Mitt i labyrinten", som kom 1983.

Tiden har förbryllat tänkare, och ibland även vanligt folk, i årtusenden.

Någonting, som vi kallar tid, existerar uppenbarligen. Men vad är det *egentligen*?

Kanske är tiden ett "spöke", som vi bara *tror* existerar. I så fall, menar Peter Nilson, är hela universum ett spökhäus. Men han tillägger att det också kan vara så att tiden och förändringen faktiskt är det enda fullt verkliga, det enda som *inte* är en illusion!

Tiden är nu!

Tiden är ju först och främst *nuet*, skriver Nilson, det vill säga det ögonblick då vi vet att vi finns och där alla sinnesintryck avlöser varandra i en oavbruten följd. I *nuet* händer allt. "I *nuet* finns vi, där föds vi och dör vi..."

Samtidigt tycks framtiden *strömma emot oss*. Varifrån kommer den? Tidens flod tycks *rinna förbi oss*.

Men, funderar Peter Nilson, kanske tiden är en *dimension* i universum, längs vilken vi förflyttar oss i det vi alltså utforskar vad som finns i den fjärde dimensionen? I så fall: Är allt förutbestämt? Finns framtiden redan någonstans? Är det för oss bara att upptäcka den - ungefär som innehållet i en bok redan finns: läsaren har bara att upptäcka det, rad för rad, sida för sida...

Det förflutna är utan tvivel oåterkalleligt. Det kan inte göras om. Men hur är det med framtiden? Är den också oåterkallelig?

Vi iakttar den biologiska evolutionen: livsformerna förändras, förbättras. *Tiden* tycks vara den egenskap hos universum som gör förändring, och evolution, möjlig.

Tiden rinner iväg

Tid finns alltså, i någon mening. Vi upplever att tiden går. Men, hur *snabbt* går den? Peter Nilson resonerar kring den frågan. Om vi antar att "själen" mäter tiden, finns det då i hjärnan en materiell bakgrund till "nuflödet"? Har tidsupplevelsen en materiell sida?

Peter Nilson konstaterar att vår hjärna behöver en oavbruten tillförsel av syre, och han kommer fram till att mycket tyder på att vårt tidsmedvetande växlar i intensitet med syreomsättningen i vår hjärna.

Tidsmedvetandet förändras med kroppstemperaturen, skriver Nilson. Det rör sig om en skillnad på 5-6 procent för varje grad Celsius. När vi har feber tycks tiden utanför oss gå sakta. När vi är nedkylda går den snabbare än vanligt. Vissa droger kan ge samma effekter. LSD ger ett intensivare tidsmedvetande. Drogen medför att den inre tiden går snabbare, medan den yttre tiden går långsammare.

Litet till mans upplever vi att tiden går fortare med åren. Vår barndoms somrar var långa. Men ju äldre vi blir, desto fortare rinner åren iväg. Förklaringen kan vara att syreomsättningen i hjärnan minskar med åren.

Före tiden?

Att vi faktiskt kan se bakåt i tiden påminner Peter Nilson oss om. Ljusets hastighet är mycket hög: cirka 300.000 kilometer i sekunden. Ändå behöver det väldiga tidrymder för att nå fram till oss från avlägsna delar av universum. När vi ser galaxer som befinner sig längst ut i världsalldet, då ser vi bakåt i det förflutna. Det ljus vi observerar från de yttersta delarna av universum, lämnade sin källa för uppskattningsvis 15 miljarder år sedan - och berättar för oss om hur dessa galaxer var då: de var nästan nyfödda.

Man kan fråga sig varför universum skapades just vid den tid då det blev till. Och inte tidigare eller senare. Peter Nilson nämner vad *Augustinus* tänkte om detta: Varför valde Gud att skapa världen just när han gjorde det? Tiden, menade kyrkofadern, blev till när universum blev till. Innan universum började existera, fanns ingen tid.

Om Augustinus hade rätt, men det vet vi inte, så blev tiden, rummet och materien till samtidigt. Det är en idé som tilltalar även nutida tänkare.

Är allt bestämt?

Tanken att tiden egentligen inte finns, åtminstone inte så som vi brukar föreställa oss den, som ett tidsflöde, utan att allt existerar i ett evigt nu, är kuslig. Kanske universums historia är som en roman: texten är redan färdig, och det gäller bara för läsaren att förflytta sin uppmärksamhet framåt i handlingen, sida efter sida. Den enda tid som finns är då den tid det tar för oss att flytta vår uppmärksamhet fram över verkligheten. I så fall är allt förutbestämt, och vi råder inte över vårt öde. Men Gud skulle kunna "läsa texten" gång på gång och göra korrigeringar i händelseförloppet - tills han kanske en gång blir nöjd med sin "roman"...

Peter Nilson berättar att en medeltida teolog, *Petrus av*

Ravenna, påstod att Gud kan korrigera det förflutna och utplåna handlingar som människor har ångrat!

Referentens kommentar: det skulle betyda att om mitt medvetande ännu en gång följer, och upplever, mitt liv, utan att minnas förra gången, så skulle livet vara helt eller delvis annorlunda!

Men det kan också hända att "romanen" inte är färdigskriven, när vi börjar läsa. Sidorna är tomma, och först när vi läser, ser vi texten växa fram under våra ögon - för att suddas ut i samma ögonblick och bli kvar bara som ett minne.

Bland naturvetenskapare är det en mycket utbredd uppfattning att historien redan är färdigskriven. Einsteins relativitetsteori beskriver ju världen som en fyrdimensionell helhet av rum och tid. Alla ting har en utsträckning i samtliga fyra dimensioner, där de ligger orörliga. I *nuet* befinner vi människor oss vid en viss punkt i tidsdimensionen, och vi skrider planenligt framåt mot "framtiden", som redan finns.

I så fall är vår fria vilja bara en illusion. Vi upplever att vi faktiskt är den romanfigur, som vi läser om!

Men detta betyder inte att gåtan är löst. "När allt kommer omkring", skriver Peter Nilson, "kan man nog inte enbart genom fysikaliska betraktelser lösa tidens gåta."

Och i vårt vardagliga liv tycker vi inte att tiden är något gåtfullt. Den går sin gilla gång, och vi är fria varelser med vårt öde i egna händer. Det är först när vi börjar fundera, som vi upplever gåtan.

Vi människor i tiden

Vi finns! Vi finns allihop! Och vilken brokig samling är vi inte! Man vill tillägga ett "hurra!". Ty det känns som något stort att finnas till, att kunna uppleva, tänka, känna... Det känns som en triumf.

Vi finns som kroppar, men framför allt som medvetanden, vars tankeinhåll är vi. Och tydligen finns vi *i tiden*, vilken framstår som en egenskap hos världsgrunden.

Vad är då tiden? Tiden "går", säger vi. Men den traditionella uppfattningen av tiden är idag övergiven av vetenskapen. Fysikerna kan inte förklara världen utifrån ett vanligt tidsbegrepp. Idag talar de istället om den fyrdimensionella rum-tiden, det vill säga de ser rummet och tiden som ett block. Rummet har utsträckning åt alla håll, och tiden breder ut sig i det förflutna, *nuet* och framtiden. Allt existerar i rummet och tiden. Ingenting finns bara i ytdimensionen (längd och bredd) eller bara i rumsdimensionen (längd, bredd och höjd) utan för existensens fordras även tiden, förändringens dimension.

Tiden är en gåta som vi lever mitt i. Det är svårt för oss att förstå vad den är. Men den är en ofrånkomlig del av vår existens. Vi har tiden i vårt väsens grund.

SM

Peter Nilson Foto: Ulla Montan

Ur en citatsamling
av M. Dahl:

Naturen är en väldig organism och allt är beroende av allt. Människan själv bär inom sig alla de krafter och möjligheter som existerar i den oändliga rymden.

Axel Fredenholm:
Så har jag hört.

Var och en av oss kan bli sin egen helgedom, sitt allra heligaste, sitt eget centrum, och det är möjligt för var och en av oss att manifestera universums själ och ta i anspråk dess kraft och skapande möjligheter.

Ronald P. Beesely:
Att leva - att tjäna.

Den fysiska världens förmåga att organisera sig själv är en grundläggande och djupt gåtfull egenskap hos universum.

Paul Davies:
Den kosmiska planen.

Och någonstans bortom allt som vi kan förnimma finns det en verklighet - vi må kalla den ett kosmiskt program eller något annat - som har frambringat hela universum.

Peter Nilson:
Stjärnvägar.

Någonstans bortom alla bortom finns mysteriet, det onåbara som våra teleskop och mikroskop och vår hjärnas sökare är för grova att spåra: mysteriet som låter en sammansmältning av molekyler klamra sig fast på en rymdspillra, och göra universum medvetet om sig självt.

Rolf Edberg:
Årsbarn med Plejaderna.

Musik stimulerar barn

Musik verkar ha en intellektuellt stimulerande effekt på små barn. Forskare vid Kalifornien-universitetet i Irvine har rapporterat att tio treåringar i en undersökning visat slående förbättring av förståndet, sedan musik tagits upp på förskolans schema.

I en skola fick småttingarna lära sig att spela på ett elektroniskt tangentbord, i en annan förekom körsång. Barnens förmåga att lösa rums-liga pussel, som fordrade tankeverksamhet, testades först innan experimentet började, sedan efter tre, sex och nio månader.

Testen visade snabba framsteg hos dessa barn i jämförelse med resultaten för andra barn. Forskningen fortsätter.

Källa: Brain/Mind Bulletin, augusti 1993.

Växa genom kris

Den amerikanske psykologen *Michael Butz* anser att det mänskliga psyket utvecklas genom kaos till högre nivåer av inre ordning. Kaos, menar han, är den fundamentala mekanismen för personlig utveckling. Vad vi betecknar som en kris, som vi snarast skall befrias från, är i stället ofta en möjlighet till positiva förändringar. Butz tillägger att om psykoterapeuter accepterade denna process som naturlig, skulle de kunna uträtta mycket mer för sina patienter.

Källa: Brain/Mind Bulletin, september 1993.

Drog botar drogberoende

Ibogain är en psykedelisk drog som utvinns ur en västafrikansk rot. Det har visat sig att den snabbt hjälper mot drogberoende. Djurförsök har gjorts. Och i en forskningsrapport beskrivs hur fyra patienter, vilka var beroende av tung narkotika som kokain och heroin, omedelbart blev fria från sitt beroende. Ibogain blockerade drogbehovet. Inget återfall förekom. De fyra patienterna kunde återvända till ett normalt liv. En av dem sa att han inte längre hörde den lilla rösten i sitt inre som sa: "Bara en gång, en enda gång."

Källa: Brain/Mind Bulletin, september 1993.

Foto: Molly Jones

Mijöpartiet

Miljöpartiet visar omtanke om djuren. Språkröret *Birger Schlaug* säger att partiet prioriterar djuromsorgen framför ekonomiska krav och anser att djurens rätt till ett värdigt liv måste få kosta.

Partiet vill också att en djurombudsman tillsätts.

I ett förslag till valmanifest finns krav på principiellt förbud mot plågsamma djurförsök.

Källa: Djurens Rätt! nr 5, 1993.

Dåligt minne

Du tror att du minns en händelse mycket väl. Du kanske återberättar den då och då. Men i verkligheten är ditt minne osäkert. Den amerikanske psykologen *Charles Weaver* har gjort studier av studenter och funnit att deras minne av en större händelse snabbt avvek från det verkliga skeendet, fastän de själva var övertygade om att de hade mycket goda hägkomster. Minnet av betydande händelser var lika dåligt som minnet av mer triviala tilldragelser.

Varför minns vi dåligt? Weaver tror att det har att göra med att vi utsätts för en massa annan information men kanske också med en naturlig mänsklig tendens att överdriva. När vi talar om en händelse som vi minns, kanske vi omedvetet lägger till detaljer, som vi sedan själva tror på.

Källa: Brain/Mind Bulletin, september 1993.

Ovälkommen forskare

Genom två testamenten har pengar donerats till parapsykologisk forskning vid universitetet i Cambridge. Av pengarna har en fond bildats, som finansierar en forskardocentur. Några, bland dem nobelpristagaren *Brian Josephson*, har kraftigt reagerat mot universitetets val av mottagare av stipendiet. Docenturen har nämligen gått till *dr Nicholas Humphrey*, en känd "skeptiker", som bland annat gjort en serie TV-program där han "avslöjat" paranormala fenomen.

Dr Humphrey vill göra en undersökning för att få veta varför folk fortsätter att tro på det paranormala, fastän 150 års forskning "inte gett några som helst bevis för att det finns några fenomen".

Förklaringen till att Humphrey utsetts till docent för att forska inom området parapsykologi är förstås att akademiker i allmänhet inte vill ha något att göra med studier av "övernaturliga" fenomen. De kunde inte ge forskartjänsten till en parapsykolog. Genom att låta den gå till en "skeptiker" kunde de både behålla de testamenterade pengarna och bevara sitt vetenskapliga anseende...

Källor: Journal of Scientific Exploration, nr 4, 1992, och The Independent Magazine, 14 november 1992.

Tro i Ryssland

Efter 70 års ateistiskt styre blåser det idag medvind för religionen i Ryssland. Det visar en opinionsundersökning som ryska vetenskapsakademien låtit utföra. 1988 var det tio procent av ryssarna som betecknade sig som troende - idag är det fyrtio procent. Men alla är inte kristna. Endast 24 procent svarade att de trodde på Gud. 67 procent tror på telepati, 56 procent på astrologi, 46 procent på UFO och 25 procent på utomjordiska varelser.

Källa: Esotera, december 1993.

Årets förvillare

Föreningen Vetenskap och Folkbildning, vars medlemmar är "skeptiker", utsåg för 1993 *Sassa Akervall* till "årets förvillare" för "sin förmåga att kombinera dålig underhållning med vilseledande påståenden om naturen och universum". Hon har lett en serie program om "det övernaturliga" i TV3, bland annat, i februari i år, ett ytterst intressant program om *Nils-Olof Jacobsons* och *Jens Tellefsens* prisbelönta undersökningar av psi-spåret, som upptäckts av *Göte Andersson*.

Professor Brian Josephson

Brian Josephson vid Cavendish-laboratorierna i Cambridge, England, fick nobelpriset i fysik 1973, vid 33 års ålder. Han har sedan dess odlat den sanningssökande sidan av sin personlighet. Han läser österländsk filosofi, framför allt vedaskrifterna, utövar transcendental meditation och intresserar sig för parapsykologi.

I ett kritiskt uttalande mot utnämningen av skeptikern *Nicholas Humphrey* till forskardocent i parapsykologi säger Josephson bland annat att han är intresserad av att införa medvetandet i fysiken. Medvetandet, förklarar han, är något som skapar ordning - och det finns fler orsaker till ordning än vi känner till. Man kan inte förstå vad som sker i naturen om man inte antar att de ting som finns är förenade med varandra i en meningsfull ordning.

Allt är heligt

Mystiker säger att Gud är kärlek, och kvantfysikern *Danah Zohar* hävdar att en religion byggd på kvantfysikens grund inte skulle ha kristendomens skarpa gräns mellan människor och djur. "Allt skulle ha en inneboende helighet", säger hon.

Källa: Djurens Rätt! nr 5, 1993.

Heliga livsformer. Foto: Molly Jones

Ur en citatsamling
av M. Dahl:

För den som fascinerats av vetandets äventyr ligger det nära till hands att finna tillvarons mening just i detta; meningen är att universum blir medvetet om sig självt, utforskar sig självt, återfinner sin väldiga historia.

Peter Nilson:
Stjärnvägar.

Den gudomliga idén om universum är verkligheten bakom den av oss synliga världen. Att träda in i Andens värld är att komma in i de ursprungliga processernas värld. Allt vi kan uppfatta är ingenting annat än en materialisation av det skapande kosmiska medvetandet.

Paul Brunton:
Den inre verkligheten.

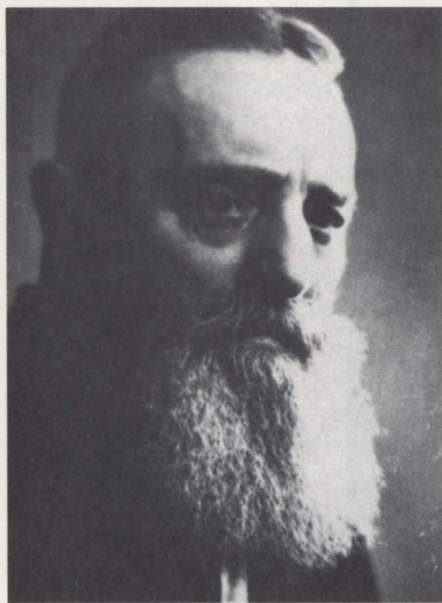
Rationell kunskap och rationella aktiviteter utgör förvisso större delen av de vetenskapliga forskningarna, men inte allt. Den rationella delen av forskningsarbetet skulle faktiskt vara oanvändbar om den inte kompletterades av den intuition som ger vetenskapsmännen nya insikter och gör dem kreativa.

Fritjof Capra:
Fysikens tao.

Djupt under medvetandets många lager finns behovet av att uppgå i något som är större än det egna jaget. Kanske är detta ytterst ett behov att känna och erkänna samhörigheten med det kosmos av vars stoff vi är vävda.

Rolf Edberg:
Strövtåg.

Beundransvärda människor

Viktor Schaubberger var en föregångsman i förståelsen av naturen.

Schaubberger

- Jag skulle vilja nämna Viktor Schaubberger, den man som redan på 20- och 30-talet skakade om vår syn på miljön, säger Jens Tellefsen. Han levandegjordes för oss svenskar genom Olof Alexanderssons bok "Det levande vattnet". Viktor Schaubbergers syn på sambanden mellan vattnet, bäcken, källan, skogen, marken, luften, det biologiska livet i stort och i smått var - och är fortfarande - revolutionerande för oss andra. Han var väl så där 30 år före Rachel Carson och andra liknande miljöprofeter från efterkrigstiden.

Hans tänkande var avancerat, progressivt, synnerligen ekologiskt och mycket "modernt". Många av hans idéer tas nu fram, i ny tappning, av fältbiologer, ekologer, biologer, länsstyrelser, miljövårdsenheter över hela landet - utan att de har en aning om att Schaubberger var först med idéerna. Hans tankar om de samverkande processerna i naturen stämmer förbluffande väl med sådana idéer som kaos-teori, komplexa systems teori och självorganisation, som jag pratat om i många föredrag.

Dock är mycket av det, som han talade om, fortfarande obekant inom standard-tänkandet i biologin, ekologin och miljöteorin. Framtiden får utvisa om han hade rätt eller fel.

Henry Kjellson

- Första gången jag träffade Henry Kjellson var i början av 40-talet, berättar Anders Gernandt. Jag visste inte då om hans intressen utöver det rent flygtekniska. Han hade en högre chefsbefattning vid Flygförvaltningen och jag var ung ingenjör och inkallad till chefen för en redogörelse för en arbetsuppgift som jag var sysselsatt med.

Efter knockning på dörren steg jag in i chefsrummet och fann till min förvåning "chefen" gungande, med fötterna en halv meter över golvet, i en fallskärmssele, som hängde med linor från taket. Han provade en nykonstruktion! Allt inom sitt intresseområde ville han uppleva personligen!

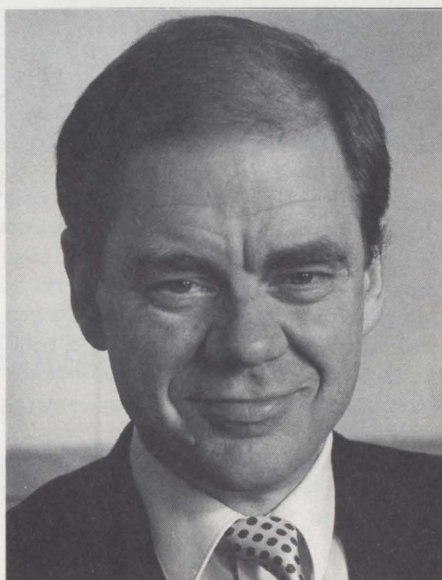
Då jag senare fick reda på hans breda intressen och kunskaper, fick jag ytterligare skäl att beundra honom utöver de flygtekniska sidorna.

Henry Kjellson (1891 - 1962) var flygspecialist, dessutom uppfinnare och mysteriösökare. Utöver aktningssvärda tekniska insatser för det svenska flygvapnet räckte hans väldiga kunskaper, skarp sinne och odoktrinära kombinationsförmåga även till att mycket ingående studera - och klarlägga - forntida teknik. Han gjorde resor med energiska studier "på platsen" och bedrev dessutom djupgående studier av gamla skrifter - i några fall på originalspråk!

Han var en beundransvärd föregångare till sådana författare som Däniken, Charroux och Michel. Kjellsons böcker "Forntida teknik" och "Försvunnen teknik" ger en så samlad och övertygande bild av den naturenliga verksamhet som vi i vår tid betecknar som mystik, att de är väl värda att läsas av dagens sökare.

Kjellsons vittomfattande kunskap dokumenteras också - bl a med egna teckningar - i hans bok "Mellan fantasi och verklighet", som beskriver de allra märkligaste utformningarna och beteendena inom djur- och insektsvärlden. Här får läsaren inblickar som starkt stöder tanken att vår jord utgör en experimentstation i universum för alla former av liv och rörelse i den materieform som är speciell för vår planet, Tellus.

Vilka människor beundrar vi? De starka, de skickliga, de begåvade? De hårda, framgångsrika? De som hjälper? De vars gärningar lyser upp och gläder? Sanningssägarna? Avslöjarna?

Odd Engströms talekonst är beundransvärd. Foto: John Wahlbärj.

Odd Engström

Per Ragnars uppfattning ville vi veta. Här är hans svar:

- Vem beundrar jag? I denna tidning borde jag väl nämna Jesus. Kanske moder Theresa. Martinus. Men nej. De har inspirerat mig. Påverkat. Beundran är nåt annat. Beundrar? Okej. Odd Engström. Då jag häromdagen hörde honom tala om EG. Han föreläste inte. Han småpratade med publiken. Började i sin barndoms Värmland. Vävde på enkelt språk ihop sina rötter med drömmen om en större gemenskap. Orden verkade födas då de sas. De hade säkert slipats fram under hundratals föreläsningar. God talekonst är sällsynt i dessa informationsflödande dagar. Med denna motivering "beundrar" jag just nu Odd Engström.

Vi har bett några personer i vår sökarkrets att nämna en människa som de beundrar, och motivera valet. Resultatet redovisas här.

Överste Joose Hannula imponerade genom en märklig handling.

Joose Hannula

Leo Wikman har följande att säga:

- Den person som jag kom att beundra mest lever inte längre. Det var den finländske översten och författaren Joose Hannula. Han var min chef på högkvarterets utrikesbyrå, och jag lärde känna honom som en klok och orädd officer. Hösten 1941 förflyttades han till fronten vid Salla där han avancerade till brigadchef.

Brigaden överfördes till Karelskanäset i juni 1944. På kvällen före avfärden var det en enkel avskedsmåltid för brigadstabens officerare. Under måltiden steg Hannula plötsligt upp och sa: "Se på en man som är borta i morgon!" Samtalen avstannade. Det var inget skämt. Det begrep alla.

Följande morgon gick tåget över öppen sumpmark då det angreps av ryskt jaktflyg. Tåget stannade och människorna sökte skydd i terrängen. Endast Hannula blev kvar. Efter anfallet fann man Hannula sittande i sin vagn med en öppnad resväska på knäna och raksudd och rakhyvel i händerna - men död. En enda kula hade träffat tåget och gått genom hans huvud.

Det väsentliga här är säkerheten i den inre röstens förutsägelse, så att Hannula vågade tala om den. Därtill kom att han inte gjorde minsta försök att undgå det som han visste skulle komma.

Maria Wendehög gör radioprogramserien "Det gäller livet" till högtidstunder. Foto ur boken "Det gäller livet" (SR 1991).

Maria Wendehög

- Det finns tre människor i Sverige som ger mig trygghet och framtidstro, upplyser Birgit Cars. De har visat mig vägen mot ett rikare liv, en stabilare tro och en fastare hållning.

Gunnar Adler-Karlsson litar jag på. Hans kunskaper är så omfattande att han kan tänka fritt och vågar säga rent ut vad han tänker. Martin Lönnebo står där så stadigt i den varma, lutherska myllan och ropar ut att han är privatreligiös. Och Thomas Di Leva, min nyupptäckta "idol", låter mig blicka in i ett fredens rike, vilket redan har landat på jorden men måste omhändertas av mogna, mänskliga individer som öppnar sig mot den andliga världen.

Maria Wendehög beundrar jag mycket. Med sitt program i P 1, Det gäller livet, gör hon mina söndagar till en fest. Hur hittar hon dessa människor som har så mycket att säga? Hur klarar hon av att få fortsätta med sitt program år efter år?

Barbro Rydholm-Melander, en för miljöns kämpande teosof.

Barbro Rydholm-Melander

Birgitta Manners Stålhammar väljer Barbro Rydholm-Melander, miljökampe och ledande teosof i Malmö.

- Barbro arbetar med både tanke och känsla: Å ena sidan ett skarpt intellekt, klar argumentering, fin språkkänsla och stora faktakunskaper - å andra sidan ett djupt engagemang, respekt för liv och medvarelser, en god portion humor och avsaknad av prestige. Hon har dessutom en varm utstrålning, ett gott omdöme och stor arbetskapacitet.

Glädjande nog har Barbro Rydholm-Melander fått flera utmärkelser för sitt arbete inom Aktion Skåne-Miljö, bland annat Malmö kommuns stora miljöpris 1992. Inom Teosofiska Samfundet är hon ansvarig för Malmögruppen, styrelseledamot på riksplanet och redaktör för tidskriften Tidlös Visdom. Under många år var hon också ordförande för Europeiska Federationen.

De som tänker och handlar ljust

- En person som jag beundrar? En intressant fråga som ger mig huvudbry, säger Ralph Lundsten. Frågan innebär att man bör göra något av en godhetsutvärdering...

Hur väljer man bland alla ljufliga varelser på denna planet?

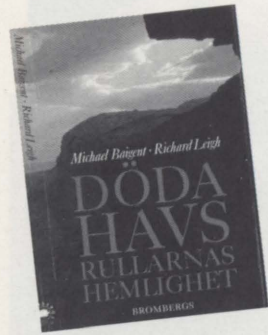
Dalai Lamas upplysta andlighet ställs mot den medmänniska som genom sin vardagliga och kärleksfulla gärning lyser upp vardagen. Det valet klarar jag inte, så därför svarar jag så här:

Jag beundrar alla de människor som

tänker och handlar ljust, i en till synes mörk värld, alla de som orkar tänka varmt, fast livet därute är fruset.

Jag beundrar alla de som förmår lyfta sig själva i håret och göra något som är former än det som förutsättningarna gav.

För att slutligen vara lite humoristisk och citera ur min bok "Lustbarheter": Jag beundrar alla de som lämnar den andliga småskolan och siktar på det högre existentiella läroverket och rentav fått vittring på den himmelska arbetsmarknaden...

Kristen tro i gungning?

1947 upptäcktes papyrusskrifter bland ruiner i Qumran vid Döda havet. De var mycket gamla - från århundradet närmast före Kristi födelse, sades det först. En internationell grupp forskare började undersöka dem. Men arbetet gick långsamt, och snart började kritik att synas mot forskarna.

I sin bok *Dödahavsrollarnas hemlighet* (Brombergs 1993, översättning Ingemar Karlsson, förord av Alvar Ellegård) tecknar Michael Baigent och Richard Leigh en bild av kristet förankrade forskare som vägrar låta andra forskare granska skrifterna och undanhåller allmänheten viktiga delar av dessa, rädda för att innehållet skall leda till ifrågasättande av etablerade kristna trossatser.

Den internationella forskargruppen gjorde gällande att Qumranförsamlingen, som en gång gömde undan skrifterna, bestod av esséer, en asketisk, fredlig sekt av eremiter utan betydelse för kristendomens uppkomst. Men Baigent och Leigh anser i likhet med flera forskare att församlingen utgjordes av militanta seloter, som ville ha en judisk frigörelse från Rom, och att den är ytterst intressant i samband med frågan om kristendomens begynnelse. Det torde rentav vara så, anser författarna, att den "tidiga kyrkan" och Qumranförsamlingen är en och samma sak! Qumranrullarna och evangelierna har nämligen i vissa delar nästan identiskt innehåll. Likaså är likheterna påfallande mellan rullarna och Apostlagärningarna/Paulus brev. Baigent och Leigh menar att skrifterna tillkommit efter Kristi födelse.

Var alltså de första kristna seloter, som ville kämpa för sitt folks frigörelse? Var Jesus en frihetsledare och var det därför som han korsfästes?

I rullarna förekommer en "Rättfärdighetens lärare", som är

sektens store profet och som mycket påminner om Jesus. Kan han vara förebilden till Bibelns Jesus? Flera forskare anser det, teologerna avvisar tanken. Men om han inte är Jesus, då visar han, anser många, att Jesus inte var en så unik gestalt, som kristendomen vill göra gällande: Jesus kom inte med något radikalt nytt, utan de tankar som han förde fram, fanns i tiden och miljön.

För övrigt hävdar författarna att det finns betydande skillnader mellan Jesu lära och aposteln Paulus lära. De tar med sympati upp en tanke hos forskaren Eisenman, att "Lögnaren", som förekommer i dödahavsrollarna, är identisk med Paulus! "Herrns broder", Jakob, slog vakt om Jesu rena lära, medan Paulus förvanskade den. (Om denna strid kan man läsa i Apostlagärningarna.)

Det här är en spännande bok, som ställer frågor, vilka är viktiga med tanke på kristendomens trovärdighet.

SM

Läsvärt om UFO

Bibliotekarien Håkan Blomqvist har länge varit fascinerad och djupt intresserad av UFO-gåtan. Som ung var han själv indragen i en UFO-sekt. Han har skrivit mycket i ämnet, och sedan han lämnat en naivt ockult livssyn, framstår han som en av de vettiga "ufologerna" i landet. Nu har han samlat det viktigaste han skrivit i en bok, *UFO - i myt och verklighet* (1994), som getts ut av Nyköpings Tvärvetenskapliga Bokförening/Parthenon.

Boken innehåller alltså inget nytt men är intelligent skriven och läsvärd. Den är indelad i 16 kapitel med rubriker som Kidnappad av UFO-varelser, *Allen Hynek* 1910-1986, De gåckande männen i svart, *C. G. Jung* och tefatsmyten, Mannen som talade med venusianer (*George Adamski*), Fenomenet *Whitley Strieber*, *K. Gösta Rehn* 1891-1989 samt *Sten Lindgren* och rymdbröderna. Man kan läsa

Håkan Blomqvist utan att bli pålurad överspända och illa grundade tolkningar. Håkan håller en sund distans till ämnet, men är ingen vulgärskptiker.

Håkan Blomqvist tror inte på kontakthistorier, även om han inte uttrycker sig kategoriskt. "Rymdbröderna" är för honom en myt. Han menar att det ofta kan röra sig om inre upplevelser och en oförmåga att skilja mellan inre och yttre händelser. Kanske stiger de märkliga upplevelserna ibland upp ur det undermedvetna. Det kan också röra sig om extremt fantasifulla människors själva tror på sina påhitt. Den kände författaren *Whitley Strieber* exempelvis kan vara en person som i så hög grad lever sig in i sina fantasier att han faktiskt tror att de är verklighet. Strieber undrar själv om påtagliga fysiska väsen kan stiga fram ur det undermedvetnas djup, och det gör han mot bakgrunden att det ju faktiskt är andra än han själv som säger sig ha sett de främmande varelser som han berättar om!

I ett kapitel jämför Håkan Blomqvist UFO-upplevelser med syner (illusioner) av gudar, demoner med mera. Han menar att en del UFO-observationer, såsom närbilder, kan vara upplevelser av samma art som folktroens väsen.

Trots att skepsis till åtskilliga UFO-upplevelser är berättigad, menar Håkan att det kan finnas något slags verklighet bakom en del rapporter av pålitliga vittnen. Därför pläderar han för seriösa forskarinsatser och tycker att UFO-rapporterna är en utmaning till vetenskapen.

Det finns inga bevis för att det skulle röra sig om utomjordiska besökare, skriver Håkan Blomqvist, och han gör bedömningen att 90-95 procent av alla rapporterade UFO-iakttagelser kan förklaras som feltolkningar av naturliga fenomen. Men åtskilligt är faktiskt oförklarat, så det stora frågetecknet kvarstår.

Läs Håkans bok, och tänk! (NTB/Parthenon, Box 3053, 611 03 Nyköping.)

SM

Ett kosmiskt intelligenstest

Det är en betydande händelse i sökarvärlden när den tvärvetenskaplige tänkaren Peter

Russell knyter ihop sitt omfattande vetande och ger ut en ny bok. 1992 kom *På randen till framtiden* (Liber-Hermos) med en grundlig analys av var vi står i dag med våra problem och möjligheter.

Russell drar resonemanget tillbaka ända till Big Bang, ursmällen som gav upphov till universum för 10 - 25 miljarder år sedan. Då bildades på en mikrosekund ofattbara mängder materia och antimateria. Dessa upphävs varandra helt, så när som på en nästan försvinnande liten rest av materia. Det är den resten som sedan har kylts ned, klumpat ihop sig och grupperat sig i olika konstellationer. Neutroner, protoner och elektroner har bildat atomer, som kombinerats till molekyler, som blivit olika ämnen osv, tills en hel värld har uppstått med galaxer, stjärnor och planeter - och en jord där folk går omkring och skrattar och gråter och ibland tittar upp mot stjärnorna och undrar hur det kommer sig att allting finns.

Hela skeendet från den stora smällen är så osannolikt att världen egentligen inte borde finnas. Men den "lilla" resten av partiklar - ungefär 10⁸⁰ stycken - visar sig vara precis lagom stor. Fler partiklar än så hade gjort det unga universum så tungt att det skulle ha kollapsat i ett svart hål. Färre partiklar skulle inte ha hittat varandra och inte kunnat bilda galaxer.

På punkt efter punkt visar Russell att den fysiska världen inte skulle kunna existera ens med en minimal avvikelse i någon enda detalj. Om den fysiska världens tillblivelse är ofattbar, så gäller detta i lika hög grad livets. Allt liv grundar sig på kol, ett högst komplicerat ämne som finns till tack vare ett underligt beteende hos heliumatomerna.

En annan förutsättning för liv är den märkliga substansen vatten, som stabiliserade temperaturen för de molekyler i ursoppans som experimenterade sig fram till proteinkedjor vilka

kunde kopiera sig själva. Och när de kunde det, uppfann de cellen som ett skyddande system för DNA-kedjan. Cellen, i sin tur, hade större chans att överleva och föröka sig, om den samarbetade med andra celler, så att de alla kunde specialisera sig och bygga nya supersystem.

På så vis ledde en mängd "uppfindingar" eller genombrott i naturen till att levande organismer utvecklades, vilka efter oerhörda tidsrymder gick upp på land och fick de mest skiftande former och egenskaper. Livsformerna har haft en stadig ökning av komplexitet, flexibilitet och förmåga att överleva.

Den stora frågan är nu: Har allt detta skett på grund av en rad slumpändelser eller på grund av nödvändighet? Slumpkombinationer har varit vetenskapens svar under lång tid. Men nu finns det en tankerikning inom vetenskapen, där man svarar att utvecklingen har skett av nödvändighet. Det enda universum som kan existera är ett som är observerbart. Universum existerar för att det ska kunna bli känt, menar dessa forskare, och med dem Peter Russell.

Om vi accepterar denna teori - och den är inte mindre trovärdig än andra - så skiftar bilden av vår mänskliga tillvaro från ett resultat av slumpens blinda meningslöshet till en enastående meningsfull uppgift: Universum uppkom för att bli medvetet om sig självt, och det blir det först i och med oss människor.

Hela utvecklingen - från Big Bang till Bert Karlsson - tycks ha skett genom en serie betydande språng. Dessa språng - och det är en av bokens huvudpoänger - sker i allt snabbare takt. Närmare bestämt verkar det som om varje nytt signifikant språng kommer 64 gånger snabbare än det förra, visar Russell med olika diagram.

På engelska heter boken "The white hole in time" och i denna titel följer sig en av författarens mer originella tankar. Den från första sekunden accelererande utvecklingen i universum tycks i vår tid närma sig ett slags slutmål eller klimax - ett vitt hål i tiden, "ett yttersta ögonblick, då förändringarna sker så snabbt att vi aldrig kan föreställa oss det". Peter Russell tror att detta kan inträffa under vår levnad!

Det är alltså sent i universum. Och i denna sena tid har vi människor goda chanser att göra slut på oss själva genom en felaktig användning av vår kunskap. Utmaningen vi står inför, att undvika livets utplåning, blir

"evolutionens slutexamen - ett kosmiskt intelligenstest", menar Russell.

Genom upplysning och genom meditation - Russel är TM-man - kan vi lämna farliga tankar och illusioner bakom oss. Illusionen som vi ska vakna upp från är tron att vi är fem miljarder separata jag på jorden och att lyckan ligger i materiell tillfredsställelse.

Peter Östman

Livets stora frågor

Axel Fredenholm (1881-1962) är uppskattad av många sanningssökare utanför den traditionella svenska andligheten. Hans visdomsbok "Så har jag hört" har blivit mycket omtyckt.

1945 kom på Bokförlaget Argus *Fri horisont*, som Världsbild Förlag nu gett ut i nytryck.

Medan "Så har jag hört" är skriven av Axel Fredenholm, så består "Fri horisont" av stenografiskt nedtecknade fragment av föredrag som han höll i en studiegrupp med namnet Fri horisont, vilken var samlad kring honom och där man bland annat studerade österländskt tänkande.

Jag tycker att den förra boken, Fredenholms egen, har en mer övertygande framställning än den senare, som kanske kan sägas ha karaktär av en intresserad åhörares anteckningar. Men säkert kan nytrycket av "Fri horisont" glädja många vänner av Axel Fredenholms tänkande.

SM

Astrologi och psykologi

Hans Ljungqvist är psykolog med intresse för jungiansk psykologi och astrologi. Förra året utkom på Solrosens Förlag hans bok *Jung och astrologin*.

Ljungqvist beskriver astrologins symboler: vad solen och planeterna, de tolv himmelstecknen, aspekterna, husen med mera betyder. Han redogör också kort för Carl Gustav Jungs psykologi och finner likheter mellan den och astrologin.

Astrologin är för Ljungqvist ett användbart symbolsystem. Men varför kan man tro att astrologins tolkning av himlens utseende i födelseögonblicket har något med personens karaktär och öde att göra? Ljungqvist hänvisar till Jungs synkronicitetsbegrepp: det finns motsvarigheter mellan den mentala världen och den fysiska världen, och mellan himlen, som vi ser den, och människan. "Grundtanken inom den astrologiska traditionen", skriver Ljungqvist, "är att mikrokosmos (människan) är en spegling av makrokosmos (universum), att det stora går igen i det lilla." Den yttre rymden är en spegling av den inre. Det rör sig alltså om ett slags mystik, något som inte kan förklaras rationellt.

Astrologin utgörs av gamla traditionella föreställningar - vilka kompletterats och ändrats. "Tidigare", skriver Ljungqvist, "var det bara det astrologiska tecken som steg över den östra horisonten vid födelsen, den så kallade Ascendenten, som varen individs horoskop." Idag räknar astrologerna med alla planeternas lägen i zodiaken.

Jung använde sig av astrologi. I ett brev skrev han: "I de fall där jag har svårt att nå fram till en diagnos, brukar jag ställa ett horoskop för att därigenom få nya infallsvinklar och kunna komma vidare. Jag måste ärligt säga att dessa astrologiska data mycket ofta hjälpt mig att inse vissa samband, vilka jag aldrig skulle ha upptäckt annars."

För att kunna tro på astrologins mystik måste man tro att det finns en skapande intelligens bakom universum. Utifrån en materialistisk världsbild framstår astrologin som orimlig. Men om kosmos ses som en gigantisk tanke, kan ju tänkaren ha valt att skapa en värld där himlens utseende vid en människas födelse utgör ett budskap till den människan! Så alldeles omöjlig är inte astrologin...

SM

KALENDERTIPS

28 april, 19.00, Deva. Lena Kristina Tuulse: *Att behålla sin livslust på resan genom ljus och mörker*. Hurluckas vi behålla livslust och glädje, när livet fylls av motgångar?

28 april, 19.00, Pan. Sandy Levey: *Turning dreams into reality* (eng). Vad är meningen med ditt liv? Vad har du för vision?

4 maj, 15.00, Inre Oasen, Kvinnors liv & hälsa, Svenska Mässan Göteborg. Mic McMullen: *Hälsans nycklar*. Alternativmedicinska metoder.

5 maj, 19.00, Livsaskådningshuset, Göteborg, Linnéstaden, Tredje Långgatan 16, över gården. Jeja Sundström: *Bakom fasaden*. Jeja berättar om sin egen utveckling på det andliga planet - fjärran från den bild hon visar upp i TV.

9 maj, 19.30, Måndagsgruppen: *Stortack- och avskedsföreställning* med Gunde Johansson. Nils Ferlin-afton. Katsalen, ABF-huset, Sveavägen 41, Sth. Måndagsgruppens sista program efter 42 års verksamhet.

18 maj, 19.00, Nytänkarna, Bryggghuset, Norrtullsgatan 12 N, Sth. Danah Zohar: *Quantum Spirit* (eng). Zohar, fysiker och filosof, är författare till "Kvantjaget". Omdefiniering av vår människosyn och vårt andliga ursprung utifrån den nya vetenskapen.

25 maj, 19.00, Deva. Claes Davidson: *Hypnos, självhypnos och mental träning*. Hur man på egen hand kan använda sig av hypnos för att påverka sina fysiska och mentala funktioner.

30 maj, 19.00, Deva. Tomas Frankell: *Samurajspelet - att fatta rodet i sitt eget liv*. Vuxenlek kring våra förhållningssätt i livet. Vem styr ditt liv - du eller omständigheterna?

8 juni, 19.00, Nytänkarna, Gestalt Akademin, S:t Paulsgatan 33 A, Sth. Claus Bülow: *Skapa ditt liv - skapa din hälsa*. Omedvetna föreställningar styr vårt handlande.

14 juni, 19.00, Nytänkarna, ABF, Sveavägen 41, Sth. Psykologiprofessor Kenneth Ring: *New Light on Death* (eng). De senaste studierna av nära döden-upplevelser.

Deva, Dalagatan 30, 113 24 Stockholm. Pan, Fjällgatan 23 A, 116 28 Stockholm.

Det feltolkade Atlantis

Min förra artikel om Atlantis har vållat irritation hos somliga läsare, särskilt dem som har minnen ur tidigare inkarnationer i en kultur som gick under. Jag ifrågasätter inte att de minns förgångna inkarnationer, men hävdar att var de än upplevt detta så var det inte i Atlantis, eftersom Atlantis aldrig existerat.

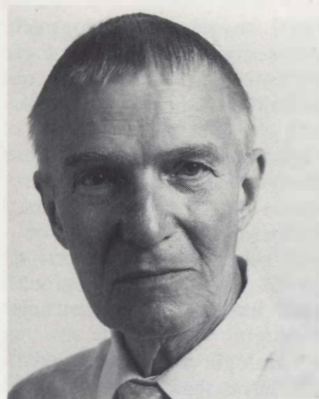
Enligt den vetenskapligt bevisbaraste teorin om platttektoniken har samtliga kontinenter ursprungligen hängt samman i en jättekontinent som kallas *Pangea*. Med datorteknik kan man spåra bakåt i tiden och pussla ihop hur *Pangea* sett ut. Ingen bit fattas - alltså kan det inte ha försvunnit någon större eller mindre kontinent. Vare sig Atlantis eller den lika legendariska Mu har funnits.

Följande uppgifter hämtar jag ur nummer 11, 1992 av tidskriften *Fakta*, en artikel skriven av Joachim Wallinger.

Legenden om Atlantis kommer från filosofen Platon (427 - 347 f.Kr.). Arkeologen Eberhard Zangger har med datoranalys granskat dennes skrifter. Det visade sig att avsnitten om Atlantis, i skrifterna *Timaios* och *Kritias*, inte är skrivna av Platon. Denne erkänner för övrigt själv att han funnit berättelsen i sin familjs bibliotek. Den kommer från den attiske statsmannen Solon (640 - 560 f.Kr.) som överstätt den från en hieroglyfisk text under ett besök i den egyptiska staden Saïs.

Den katastrof Solon berättar om skulle ha inträffat 9000 år tidigare. Nu är det emellertid så att egyptierna brukade använda månkalendern i sin tidräkning och om man omräknar solåren finner man att katastrofen skedde omkring 1207 f.Kr. - vilket stämmer gott överens med tidsangivelsen för en historisk katastrof, nämligen athenarnas ödeläggelse av Troja. Denna skildras utförligt att greken Homeros, vilken levde på 700-talet f.Kr. Enligt den grekiska krönikan *Marmor Parium* inträffade Trojas undergång 1209 f.Kr. Vid den tiden styrdes Egypten av farao *Mereptah*. Det var hans historieskrivare som nedtecknade berättelsen om Trojas undergång, vilken några sekler senare felöversattes av Solon. Bland annat tolkade han en viss hieroglyf som "ö", men den betyder faktiskt "strand".

Det är den mäktiga metropolen Troja, ett imperialistiskt handelscentrum vid Dardanellerna, som utgör den reella grunden för sagan om Atlantis. Att platsen

Dénis Lindbohm

lokaliseras till ett sund "bortom Herakles stoder" hänsyftar på sundet mellan Medelhavet och Svarta havet; det finns inga andra sund som kan passa in och fortfarande cirka 400 e.Kr. använde romaren *Servius* uttrycket "Herakles stoder" för att beteckna den passagen.

Zangger har påpekat de verkligt starka parallellerna mellan vad som gällde för Troja och vad som nämnes om Atlantis i Platons skrifter:

Atlantis hade 1.185 skepp. Troja hade 1.200. I Atlantis sprudlade två källor, en varm och en kall. Samma berättas om Troja. Atlantis styrdes av tio män som var släkt med varandra. Härskaren över staden var samtidigt kung över hela ön. Detta överensstämmer mycket väl med Homeros skildring av styresformen i Troja.

Platons skriver att det i Atlantis fanns guld, kopparmalm, mässing. Genom arkeologin har avslöjats att det på Trojas tid framställdes mässning vid Edremi, 80 km sydost om Troja. Platon anger diametern för Atlantis' stadskärna till 5 stadier, alltså 900 meter, vilket är detsamma som för det utgrävda borgområdet i Troja. Platon anger att huvudkanalen från kungaborgen till havet var 9 km, vilket är exakt samma avstånd som från slottet i Troja till kusten. Platon skriver att det fanns mängder av kanaler runt staden. Så var det kring Troja.

Detta kunde man läsa i tidningen *Fakta*.

Slutligen: De som minns förhärjande vulkanism, jordbävningar och översvämningar i tidigare liv, skall veta att många städer utplånats av sådant i det förgångna.

Dénis Lindbohm

Replik från Herrborum

Ber härmed få infört ett genmäle i anledning av redaktör Åsa Freij's artikel i nr 7-8 av *Sökaren* om Sai-Baba-mötet på Herrborum vid midsommar.

Logi bestod av "madrasser på golvet" står det i artikeln. 30 personer kunde erbjudas sängar med full utrustning, åtta av sängarna med nya (förstklassiga) bottnar (från åren 1990-91).

Utöver dessa 30 gäster ville ytterligare några bo i mina hus och erbjöd sig då att taga med egna madrasser för att ha på golvet.

I artikeln står det att Sökarens reporter fick sova på golvet på "en knölig tagelmadrass modell äldre".

Sökarens reporter erbjöds ett gästtrum i en flygel med två sovplatser med nya förstklassiga sängbottnar. Hon ville av någon anledning byta rum och fick då ett rum i stora huset med två sängar varav den egna med ny förstklassig sängbotten, (där det f.ö. bodde en furste en dryg vecka 1986 och han trivdes utmärkt) men underkände även det rum-

met. Fick ett tredje rum, vars säng tyvärr inte var fullt bra. Hade hon nämnt något till mig om det hade saken naturligtvis omedelbart ordnats.

Det hör till saken att hon begärde - och fick - bo gratis (och fick maten gratis) hela veckan (med sin son).

I artikeln nämnes bl.a. "medfarna 1700-talsstolar" och "yttre förfall".

Jag har renoverat 4 soffor, 6 fåtöljer, 44 stolar, 11 sängar och 16 rum de allra senaste åren trots att skatterna tar hela min årsinkomst och många av husen på godset (det finns 77 hus) måste gå före min egen bostad då det gäller underhåll.

Under de tretton år jag tagit emot paying guests här har det varit ytterligt sällsynt, att någon funnit anledning klanka på anordningarna här. Istället har gäster - även sådana av mycket hög rang och vana vid all tänkbar komfort - varit nöjda, i många fall direkt entusiastiska, samt återkommit år efter år.

Magnus Stenbock

Många blev ledsna, när Sökaren lades ned

Jag saknar Sökaren. Det är som om en radiostation har tystnat. Nu är det bara granskogen som susar. Man vet att det fortfarande måste hända saker bortom horisonten, men bara inte vad. Det behövs information på detta område. En saklig, oberoende information.

Lennart Lidfors

Jag saknar din tidning.

Vera Siöcrona

Vilket hårt slag! Inte bara för dig utan också för dina läsare! Det skulle bli väldigt tomt efter Sökaren. Skall allt som är värdefullt behöva försvinna!

Du måste finna på råd! Det finns nog någon lösning.

Birgit Cars

Det var ju ett lessamt besked - men glöm inte hur livsviktigt ditt livsverk varit för den andliga debatten!

Per Ragnar

Det har varit högt till tak i denna tidskrift. Det jag uppskattat mest har varit den sunda kritiken mot allt det nya, men också att sådant som vi i dag har svårt att acceptera inte förnekas eller löjliggörs.

Hjärtligt tack för en flerårig värdefull läsning. Jag hoppas få återse Sökaren.

Olle Olander

Tack för en gedigen och värdefull tidskrift!

L. Björnsson

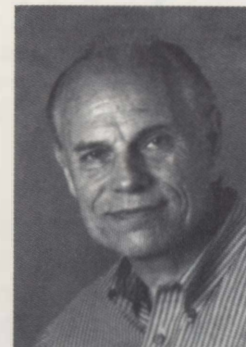
Jag har sedan 20 år varit trogen läsare av Sökaren. De gånger den ramlat ner i brevlådan har känts som höjdpunkter i livet för mig. Det är med stor iver jag öppnat den, och det är nästan aldrig som jag blivit besviken. Tidningen har på ett genomgripande sätt vidgat min värld.

När jag nu fick ett kort meddelande utan närmare förklaring att utgivandet av Sökaren skulle upphöra kändes det som ett slag på käften.

Göte Rudvall

A COURSE IN MIRACLES

EN KURS I MIRAKLER

Hans-Jörgen Gerloff

på Rinkesta Slott i Södermanland

Ulf Wählström

- * Kursen där psykologi, filosofi och religion möts *
- * Ger svar på de livsfrågor människor ställt sig i alla tider *
- * En praktisk väg till självkännedom, själslig växt och inre frid *

A Course In Miracles är aktuellare nu än någonsin! Den sprider sig som en löpeld genom landet och lämnar ingen oberörd som kommer i kontakt med den.

Vi kan nå fram till inre frid och harmoni och då kan också livet förvandlas till en ständig upplevelse av att vara fritt från konflikter och i stället fyllt med glädje.

Den verklighet vi upplever finns i vårt medvetande och vi behöver därför ändra vårt sätt att tänka. Kursen erbjuder en praktisk metod som hjälper oss med detta.

Vi kan nu erbjuda följande kurser i A Course In Miracles. De hålls på svenska. Studiematerialet är på engelska, men svenska översättningar kommer löpande att finnas tillgängliga för de aktuella kursavsnitten.

Beställ utförligt program för kurserna!

Helgseminarium

22 - 24 apr, 17 - 19 jun, 22 - 24 jul, 19 - 21 aug

Ulf Wählström leder ett helgseminarium i A Course In Miracles. Passar dem som är nyfikna på kursen och vill veta mer på ett övergripande sätt

Under helgen går vi igenom kursens uppkomst och mål, synd-skuld-rädsla, kärlek-hat, attack-försvar, accepterande-dömande, förlåtelse, försoning och kärleksrelationer.

Pris: 1 300 kr inkl kost o logi.

Grundkurs

20 - 27 jun

Under Hans-Jörgen Gerloffs ledning dyker vi rakt in i centrala teman i mirakelkursen, delvis med direkta textstudier. Syftet med kursen är att ge underlag för att praktisk kun-

För information och anmälan:

ACIM, Rinkesta Slott, 640 43 ÄRLA. Tel: 016 - 704 42

Hans-Jörgen Gerloff, Ryttmästareg 3 b, 2 tr, 254 53 HELSINGBORG. Tel: 042- 13 56 94

KALMAR

Motsvarande kurser som ovan finns också i Kalmar.

För information och anmälan, ring Veronica Andersson, tel 0486 - 220 24.

na förändra den enskildes personliga livssituation i positiv riktning och att delvis göra detta redan under kursens gång.

Pris: 3 400 kr inkl kost o logi.

OBS! Denna kurs finns även på Ramsbergsgården 16 - 23 jul. För information, ring 0581 - 66 03 00.

Fortsättningskurs

6 - 13 aug

För dig som har gått grundkursen intensifieras överblicken över och djupdykningen i A Course In Miracles. Kursledare är Hans-Jörgen Gerloff.

Pris: 3 400 kr inkl kost o logi.

Temavecka

2 - 9 jul

Temavecka med tonvikt på Relationer för dem som har gått antingen fortsättnings- eller årskursen. Kursledare: Hans-Jörgen Gerloff.

Pris: 3 400 kr inkl kost o logi.

Årskurs

Start: Hösten 1994

Under Hans-Jörgen Gerloffs sakkunniga ledning ger vi Dig möjlighet att studera A Course In Miracles under ett års tid.

Årskursen är ett stöd för dig som ensam eller i mindre grupp studerar den varje dag. Uppläggningsen innebär tretton sammankomster, en helg per månad under drygt ett år. Deltagare som vill känna på kursen under en helg är också välkomna, även i nyligen påbörjad årskurs.

Helgerna innehåller såväl teoretiska genomgångar som praktiska övningar, meditationer och diskussioner kring hur kursen kan appliceras i vardagen.

Pris: 1 300 kr/helg inkl kost o logi.

Vänster och höger hjärnhalva i balans

Bör vi ge mer utrymme åt vänsterhjärnans intelligens eller åt högerhjärnans intuition? Eller bör vi snarare se till att det råder jämvikt mellan hjärnhalvorna?

Text: Sven Magnusson

Hjärnans båda halvor arbetar inte på riktigt samma sätt. Det vet vi sedan amerikanen Roger Sperry gjorde sina överraskande upptäckter på 1960-talet. Han belönades sedermera med ett nobelpris för sin forskning.

Sperry undersökte patienter, som fått nervfibrerna mellan de båda hjärnhalvorna avskurna (för att motverka epileptiska anfall) och fann att vänstra hjärnan är "intelligent" och högra hjärnan "intuitiv". Språk, logik och analys hör hemma i vänstra hjärnan, medan intuition, helhetstänkande och rumsuppfattning är lokaliserade till högra hjärnan.

Hjärnhalvorna är alltså specialiserade. De har litet skilda uppgifter, men de samverkar alltid.

Det finns människor som är entusiastiska förespråkare för högerhjärnan och dess egenskaper. De vill åstadkomma ett slags upprättelse av det intuitiva och kreativa tänkandet, som de menar har sitt säte där men som nedvärderas i det moderna rationella samhället.

Man pratar om att den kyliga vänsterhjärnan har förtryckt den känsliga och skapande högerhjärnan. I den högre skolundervisningen lär man utslutande ut vänsterhjärnans sätt att arbeta, anses det. Och så har vi fått det samhälle vi nu har, där de intellektuella alltför mycket dominerar.

Vem är klok och vem är dum?

Det har gjorts gällande att vänstra hjärnan egentligen är dum. Dum som en dator, sägs det. Den är mekanisk och saknar förmåga till känslor, nyanser och helhets-

tänkande. Högra hjärnan däremot är den som verkligen tänker, fastän inte i ord, och den förstår på ett levande sätt.

Alltså, menar de som är entusiastiska för den högra hjärnans egenskaper, bör den vänstra hjärnans förmåga att utföra beräkningar ställas i den levande och i grunden intelligenta högra hjärnans tjänst. Andra understryker i stället att den högra hjärnans intuitiva förmåga alltid måste testas av den intelligenta vänsterhjärnan. Lita inte på din intuition! säger de. Den är bra att ha, men låt förståndet pröva den!

Men man måste förstås komma ihåg att det alltid är *jaget* som tänker både i vänstra och i högra hjärnan. Hjärnan, som är materiell, tänker inte själv, utan det är medvetandet, och även det omedvetna, som tänker med hjärnan som sitt instrument.

Vissatänkeprocesser sker tydligen mest till vänster, andra till höger.

Från början, sägs det, har hjärnans båda halvor varit ungefär lika, men efter några år har den vänstra delen börjat utvecklas till ett instrument för intelligent tänkande, såsom språk och logik, medan den högra delen blivit säte för mer intuitivt tänkande, såsom musik. Det betyder förstås att när vi tänker logiskt, använder vi vänstra hjärnan, och när vi tänker intuitivt, är det högra hjärnan som vi gör bruk av.

Typiskt för högra hjärnhalvan tycks vara att den arbetar med helheter, sammanhållna mönster, medan vänstra halvan arbetar stegvis genom att logiskt foga samman mindre enheter. Därför brukar man beteckna höger hjärnhalva som intuitiv och vänster hjärnhalva som analytisk-logisk.

Men helt klart är att de båda hjärnhalvorna samverkar, det vill säga vi tänker med hela hjärnan.

En del av oss tycker nog att det intelligenta och logiska tänkandet är viktigast. Andra menar att det logiska tänkandet är alltför mekaniskt och kyligt och att vi måste lita mer på känsla, fantasi och inlevelse, som de anser är karakteristiskt för högra hjärnans sätt att tänka.

Men man skall komma ihåg att det är det intelligenta, logiska sättet att tänka som lyft människan från stenåldersstadiet till dagens genomteknologiska samhälle. Vi bör därför ha den största respekt för vänstra hjärnan.

En upptäckt, som rapporterats, är att den vänstra hjärnan är mer optimistisk än den högra. När vi alltså tänker i vänstra hjärnan tenderar vi att vara optimistiska, medan vi gärna ser problem och blir sorgsna, när vi tänker i högra hjärnan.

En lustig upptäckt är att när vi vänder huvudet åt höger, så aktiveras vänstra hjärnan, och när vi vänder huvudet åt vänster, så aktiveras högra hjärnan. Vi blir mer optimistiska genom att se åt höger! Samma gäller när vi riktar ögonen åt höger respektive vänster. Intressant men kanske inte bekräftad sanning.

Halvorna har samma förmåga

Det sägs ibland att endast vänstra hjärnan kan uttrycka sig i ord, och att högra hjärnans tänkande är ordlöst. Men sanningen torde vara att båda halvorna *kan* utveckla språklig och logisk förmåga. På ett tidigt stadium i vår utveckling låter vi omedvetet vänstra hjärnan specialisera sig på intelligent och språkligt tänkande. Det ordlösa tänkandet däremot får hålla till i högra hjärnan. Det sker ett slags arbetsfördelning mellan halvorna.

Detta hänger förstås ihop med att de flesta av oss som små börjar använda högra handen vid teckning, skrivning och praktiska göromål, vilket leder till en utveckling av dessa färdigheter hos vänstra hjärnhalvan. Högerhänta har språkcentrum till vänster. De flesta vänsterhänta lär också ha språkcentrum till vänster, men många har det i högra hjärnan. Hos de senare sker det intuitiva tänkandet i vänstra hjärnan.

Vänsterhandsträning

Eftersom vänstra hjärnan blir mer "intelligent" hos högerhänta, har en del människor haft idén att vänsterhandsträning skulle utveckla högra hjärnan och att detta skulle få flera goda följder.

Vänsterhandsträning rekommenderas av indiska yogier såsom ett medel för allsidig utveckling av personligheten. Platon lär ha trott att man med träning av vänstra handen skulle kunna skapa övermänniskor.

Det finns vetenskapliga rapporter om att träning av vänstra handen ger bättre minne och tankeförmåga.

Entusiaster för utveckling av även vänstra handens färdigheter pekar gärna på "universalgeniet" den mångbegåvade *Lionardo da Vinci*, som från början var vänsterhänt och hade lärt sig att använda båda händerna. Allsidig utveckling av hjärnan, menar de, ger en allsidig utveckling av begåvningen.

Högra hjärnans kvaliteter

Det intuitiva tänkandet, som anses vara karakteristiskt för högra hjärnan, sker inte långsamt och noggrant, steg för steg så som det intelligenta tänkandet, utan i stället snabbt, medan man samtidigt "känner in" en mängd olika faktorer.

Den typen av tänkande måste uppenbarligen finnas vid sidan av det intelligenta tänkandet. Ingen orkar med att vara "intelligent" hela tiden. Ett viktigt element av intuition torde finnas i allt framgångsrikt tänkande.

En uppfinnare eller företagsledare klarar sig inte med bara "intelligens" - han måste ha "intuition", originalitet och kreativitet också för att bli framgångsrik. Å andra sidan räcker det inte med dessa den högra hjärnans egenskaper: har uppfinnaren inte också en god förmåga till kritisk urskillning, kan han bli en verklighetsfrämmande drömmare med idéer som

inte fungerar i verkligheten, och företagsledaren med originalitet till tusen men utan kritiskt förstånd kan leda sitt företag till konkurs. Ensidig intelligens hos en företagsledare, vilken kritiskt kan utvärdera alla möjliga idéer, men saknar kreativitet, kan leda till stagnation för företaget.

Det sägs ofta att stora vetenskapliga upptäckter i allmänhet har sin grund i intuitioner. Forskaren "känner på sig" att han har lösningen, eller får den som i en blix. Men dessa intuitioner måste alltid testas av förståndet, som antingen underkänner eller accepterar dem. Det är vänstra hjärnan som får sista ordet. I vänstra hjärnan görs det intellektuella grovjobbet med faktainsamlande, därefter gör högerhjärnan, eller det omedvetna, en bearbetning som leder till ett intuitivt "genombrott", varpå vänsterhjärnan används för en slutlig, avgörande prövning.

Några menar att det omedvetna tänkandet sker i högerhjärnan och att där också finns grunden för den mänskliga kreativiteten. Där finns också sådana egenskaper som känsla och etik. Därför, anser de, bör högerhjärnans tänkande idag lyftas fram.

Andra anser att det "intuitiva" tänkandet faktiskt är det normala, vanliga, det som vi ständigt ägnar oss åt, medan det "intelligenta" tänkandet är ett specialfall,

en exklusiv form av tankeverksamhet.

Enligt Sperrys forskningsrön är högra hjärnan praktiskttaget stum. Den kan inte formulera sig i ord, endast i bilder, och den förstår inte ord. Detta torde visa att högra hjärnan måste samverka med vänstra hjärnan. Hjärnhalvorna behöver varandra, det vill säga: vi måste använda båda hjärnhalvorna när vi tänker - och det gör vi ju också, på ett bättre eller sämre sätt.

Samverkan

Samverkan mellan hjärnhalvorna sker spontant. Det bästa för individen är säkert en god balans mellan intelligens och intuition. Intelligensen klarar sig inte utan intuitionen, och intuitionen inte utan intelligensen. Om intelligensen tar överhanden, kan personligheten bli kylig och fantasilös. Vi kan få Frankenstein-monster inom exempelvis vetenskapen, vilket självfallet innebär en stor fara. Om intuitionen tar överhanden, kan individen bli tanklös, utan ett nödvändigt kritiskt förstånd. Åtskilliga exempel på detta finns inom livssynsområdet, där metafysiska och andra fantasier gärna ges fritt spelrum. *Hela hjärnan* bör användas. Då blir personligheten rik och mångsidig. Då kan sann *vishet* uppkomma.

Foto: Rein Vålme

Vi har latent paranormala förmågor

Manhattankonstnären *Ingo Swann*, f. 1933, är en av parapsykologins genom tiderna mest framgångsrika försökspersoner. 1973 kunde han när som helst i ett laboratorium höja eller sänka temperaturen hos en högkänslig termometer i en termosflaska.

Ingo Swann var den första försöksperson som på befallning kunde visa upp psykisk förmåga, säger parapsykologen *Gertrude Schmeidler*. Hon berättar att vid ett tillfälle, när Swann lyckades påverka termometern i termosflaskan, så ändrade sig andra termometrar i närheten, om vilkas existens Swann var okunnig, i motsatt riktning. Schmeidler menar att detta visar att Swann i själva verket omfördelade energi.

Han uppges då och då ha erfarenhet förutvetande i drömmar och i vaket tillstånd ha fått två dramatiska livsräddande varningar. 1988 förutsade han på en parapsykologisk konferens att Berlinmuren skulle falla inom 18-24 månader. 1990 förut-

sade han att den brittiska premiärministern *Margaret Thatcher* skulle dra sig tillbaka, och det var vid en tid när detta föreföll osannolikt.

Drömmar om framtiden brukar vara livligare än andra drömmar, berättar Swann. Deras innehåll upprepas ofta och brukar ge den drömmande känslan att han bör göra något för att undvika att händelsen i drömmen blir sann.

Swann betraktar förmågan att se in i framtiden som en naturlig mänsklig egenskap. Han menar att vi ofta får förnimmelser av framtiden, fast vi inte är medvetna om det. Vi bör försöka ta reda på hur vi blockerar denna förmåga. Ett hinder är att vi tror att det är omöjligt att veta något om framtiden. Ett annat hinder är vår logiska tanke, som gärna opponerar sig mot vår intuition. Därför brukar vi inte uppfatta förändringar om framtiden, exempelvis budskap om framtida möjligheter eller varningar för framtida händelser.

Om vårt logiska, rationella sinne kan erkänna det faktum att det finns bevis för förutvetande, då kan förståndet börja uppfatta förändringar.

Källa: Brain/Mind, oktober-november 1993

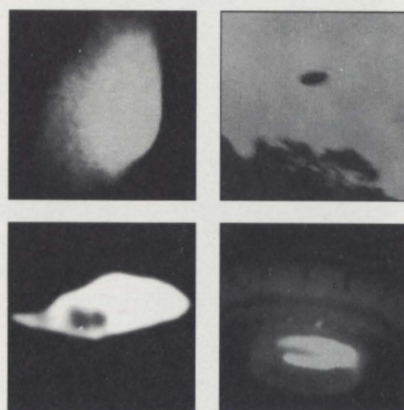
Medium /konstnär Tanja Pérskaja Rådgivning även per telefon

Personliga readings med Regnbågens Rundkort Konsultation med Projektledarleken. Andebudskap, Healing, Regression till ett aktuellt föregående liv.

BOKNING: 08 21 98 23/ 20 94 65

Onsdagar kl.19.00 på TUA VITA-Centrumet

En tidning för nyfikna

50 UFO-fotografier från hela världen, cirklar i närheten av Östersund, Nacka-fallet är några av artiklarna i nummer 1/94 av UFO-Aktuellt.

Sätt in 40:- på postgirokonto 50 50 60-4, UFO-Sverige, så får du tidskriften hem i din brevlåda.

UFO-Aktuellt kommer under året att presentera en bred och inträngande bild av UFO-fenomenet, både i Sverige och utomlands. Intervjuer med kända ufologer. Presentation av kontaktfall, oförklarade dagsljusobservationer. Debatt, recensioner, insändare och mycket mer.

Vill du prenumerera är priset för 4 nummer 150:-, beloppet insättes på postgirokonto 50 50 60-4, betalningsmottagare UFO-Sverige.

Nu kan Ni bo i *Idealbyn Skokloster*.
Fin 3:a 86 m² säljes till lågt pris
omgående. Tel. 0650-13241 Gerd.

ÄR DU INTRESSERAD

av hälsa, miljö, ekoboende, ekoprodukter, självförsörjning, nyhetstips, adresser, kurstips, restips, bytesförmedling m. m. Beställ info för 20 kr från Infoteket, Bantorget 5, 222 29 Lund. Tel. 046-144848.

JESUS VAR EJ GUDASON

Läs om syn o samtal med Jesus, jag hade personligen under 10 minuter. Berättas bl. a. i min bok UTOMSINNIGA UPPLEVELSER. 80 sid. kr 75:-. Erhålls vid insättning på pg 731996-5 Östlunds förlag. Tel. 042-367951. Förteckning över övrig litt. bifogas.

JESU INVIGNINGAR

Denna bok av Alice A. Bailey underlättar förståelsen av den uråldriga mysterietraditionen genom att visa att de viktigaste händelserna i Jesu liv är just dessa invigningar.

Boken erhålles enklast genom insättning av 160:- på postgiro 43 58 04-0.

Stiftelsen Tibetanens Bokfond
Box 220
142 02 Trångsund

Zenvägen till upplysning

Zenmeditation sägs vara en väg till upplysning om männi- skans sanna natur och gemenskapen mellan alla varelser och ting.

Text: Bengt Petersen

En dramatisk förändring i mitt liv inträffade när jag för sju ton år sedan kom till Rättviks meditationscentrum och började öva zenmeditation (za-zen) för *Jacques Dropsy*. Jag upptäckte det finstämda instrument som min kropp är, mitt känsloliv frigjordes och en inre utveckling påbörjades som pågår ännu.

Zenrörelsen i Sverige har sedan dess utvecklats och förnyats bland annat genom kontakter med en rad olika internationella zenlärare och -skolor. Idag finns det både kristna och buddhistiska zengrupper i Sverige, och även religiöst neutrala.

Men zenrörelsens historia i Sverige är endast tjugo år gammal, och frågan är hur dess framtid kommer att bli. Vilka former kommer zen - med ursprung i buddhismen - att ges vid omplantering i europeisk jord? Hur mycket kan man anpassa en rörelse som zen utan att dess egenart försvinner? Dessa frågor - och andra beslätade - diskuterades i Stockholm vid ett symposium 11 - 12 september, 1993, där internationella gäster med stor erfarenhet av dialogen öst-väst var inbjudna av arrangörerna, föreningen Zenvägen.

Zens kärna: att skåda din sanna natur

De flesta talarna var överens om att det viktigaste är att behålla själva kärnan i zen, som innebär att, som Jacques Dropsy (Paris) sa, skåda direkt in i sin egen sanna natur och vakna upp. Vi bör göra oss av med egots begränsade och förvrängande glasögon för att kunna se verkligheten som den är.

I Japan och Korea har zen alltid varit en klosterrörelse med en auktoritär och hierarkisk struktur, men nu sprids zen i väst

som en lekmanrörelse, vilket ger helt andra möjligheter att ta vara på det dagliga samhällslivet som ett övningsstillfälle. Klostret kan vi nu finna i vårt eget hjärta, menade Dropsy. Det är också bra att komplettera zenmeditationen med någon form av psykoterapi, fortsatte han, för att utveckla vårt ganska så förkrympta känsloliv.

En annan viktig sak i den europeiska zenrörelsen är att feminismen här är accepterad och säkert kommer att påverka zen radikalt i framtiden. Om detta talade *Mimi Maréchal*, som ansvarar för zenprogrammet på Das Tiltenberg i Holland. I nuläget finns till exempel *Toni Packer* som på ett omvälvande sätt brutit med många beprövade zentraditioner. Mimi Maréchal citerade också några rader av *Tomas Tranströmer*: "Var människa en halvöppen dörr/som leder till ett rum för alla." Detta tolkar jag som att individuella upplevelser i meditation - ja, i all form av mystik - leder till en insikt om alltings samhörighet: ett gemensamt hav för alla ensamma öar.

Det gemensamma exemplifieras på Das Tiltenberg, där en buddhistatyt placerats bredvid Kristus på altaret, vilket har chockerat många. Men jesuitprästen *Amy-Sama*, som också deltog i symposiet, har kommenterat detta: "De ärsäkert goda vänner." Och *Hans Hof*, som introducerat zen i Sverige, menade till och med att Buddha och Kristus är - i vår inre upplevelse - ett och samma uttryck för vår sanna natur.

Yttersta verkligheten är ren kärlek

Den livliga religionsdialogen och den ökande religiösa toleransen kan till och med leda till att en benediktinmunk som *Willigis Jäger* (Würzburg) kan bli zenmästare. Han menade att det finns ingen kristen eller europeisk zen. Zen, som är en väg till insikt, lämnar alla religioner bakom sig. "Om jag mötte Gud, skulle jag döda honom", sa Willigis Jäger. En viktig erfarenhet i zen är att de bilder och visioner man kan få under meditationen är illusoriska; den djupaste upplevelsen är bortom alla våra kända begrepp. Den yttersta verkligheten består av ren kärlek som genomströmmar alla varelser och alla ting. Vid denna insikt blir det helt självklart att följa Jesu ord "Du ska älska dina fiender", sa Jäger.

Zenmeditationens mål är satori, upplysning. Satori är, sägs det, *vågens uppvaknande till vatten*: Den enskilde inser att han till sitt väsen är samma som helheten. I upplysningen blir människan medveten om sin samhörighet med allt levande och känner sitt medansvar för dess lycka och frid.

Det talades mycket på detta symposium om Gud, den högsta verkligheten, vår sanna natur. Men jag tycker det är viktigt att påpeka att det fordras oerhört lång träning i meditation för att dessa djupa frågor ska bli till en levande insikt hos den inskilde - inte bara ord som fastnar i huvudet - och frågan är hur många som orkar med detta.

Jag anser att meditationen också kan ge andra, inte så dramatiska, men väl betydelsefulla lärdomar: närvaro i nuet, inre styrka och koncentration, känslor av glädje och frihet. Inte minst i vår sargade tid är det viktigt att inte förlora sin inre samlingspunkt, att kunna lyssna till sina verkliga behov mitt i dagens konsumistiska och konformistiska samhälle. Det är viktigt att meditation och inre utveckling inte bara blir något för en mindre elit utan att det kan sprida sig till alla som har behov av det.

Inom zen är det ögonblicket här och nu, som vi måste göra till ett paradiset och inte till ett helvete. Det är vi som skapar himmel och helvete i vårt inre.

Taishen Deshimaru
(Samtal med en zenmästare)

För övrigt är ingen ansträngning någonsin förgäves. Kom bara ihåg: "Varje steg är i sig själv ett mål." Om du slutar efter bara ett enda steg har du i alla fall kommit ett steg längre än när du började.

Jacques Dropsy
(Leva i sin kropp)

Zen är konsten att se in i sitt varandes natur; den är en väg från fångenskap till frihet; den frigör våra naturliga energier; den förebygger att vi blir vansinniga eller krymplingar; och den driver oss att ge uttryck åt vår förmåga till lycka och kärlek.

Erich Fromm
(Zenbuddhism och psykoanalys)

Styr tanke universum eller är det bara slumpen?

Många människor tycker att det måste finnas något mer än slump och naturliga processer bakom universum. Jan Adrianson, en tänkare i Uppsala, menar att darwinismen/materialismen inte duger som ensam förklaring av världen.

Text: Sven Magnusson

Evolutionsläran är den nutida vetenskapens skapelseberättelse. Den säger att allt började med den "stora smällen". (Men varför det smällde är det ingen som vet.) Universum bildades, när snurrande solar och planeter blev till. Liv uppkom sedan i "ur-soppan", där av en slump livsbetingelser skapats.

På vår himlakropp, jorden, har underen oerhört lång tid - drygt tre miljarder år - liv utvecklats från enkla former till allt mer komplicerade. Enklare former är alltså "förfäder" till mer utvecklade. Mekanismerna i denna evolutionsprocess är slumpvisa förändringar i arvsanlagen samt det naturliga urvalet i kampen för tillvaron. Ändamålsenliga livsformer har överlevt, medan icke ändamålsenliga har försvunnit från livsscenen.

I botten av denna världsbild finns övertygelsen att allt i grunden är *materia*, som styrs av mekaniska processer, och att ingen intelligent styrande kraft existerar. Medvetandet är en biprodukt i utvecklingen.

Fil.dr Jan Adrianson, sociolog vid Uppsala universitet och författare till *Den tidlösa utvecklingen* (Nya Doxa 1992) betvivlar att materialismen är sann. Han har skrivit sin bok "som en liten ljusstråle genom de mörka labyrinter som den materialistiska åskådningen har byggt upp".

Darwins betydelse

Darwins utvecklingslära har inom vetenskapen och i det allmänna medvetandet slagit ut en religiös skapelseberättelse enligt vilken Gud har skapat allt efter sin vilja. Och vår västerländska livsstil har rättat sig efter ateismen/materialismen.

Materialismen med evolutionsläran har gripit tag om människans sinnen och blivit en *vetenskaplig dogm* som förbjuder andra synsätt. Ändå är materialismen ingalunda övertygande för alla reflekterande sinnen. Det finns tungt vägande skäl som talar emot den. Det har Jan Adrianson och många med honom funnit. Vi människor med vårt medvetande, våra etiska begrepp, förmågan till kärlek, medkänsla och skapande är inte resultatet av enbart materiella processer, hävdar han.

Darwins *Om arternas uppkomst* utkom 1859 och fick en oerhörd betydelse. Det har sedan antagits, och lärts ut, att det existerar talrika *övergångsformer* mellan olika arter, vilket visar att en utveckling verkligen har ägt rum. Men Adrianson gör

gällande att sådana fossila övergångsformer *nästan helt saknas*. (En del biologer, upplyser han, *förnekar helt att de finns*.) Och vad beror detta på? Är förklaringen att de aldrig existerat? Om övergångsformer, mellanformer mellan olika arter, aldrig har funnits, då talar detta mot en evolution i Darwins mening.

Att ateismen/materialismen inte är sanningen om livet är värt en glad ton, tycker Jan Adrianson. Foto: Olof Adrianson

Inga fungerande övergångsformer

Jan Adrianson hävdar också att man inte kan tänka sig *funktionsdugliga* övergångsformer mellan framför allt de högre klassificeringsgrupperna som ordningar och klasser, till exempel de allmänt antagna "övergångarna" från fisk till groddjur, från groddjur till kräldjur, från kräldjur till fåglar och däggdjur. En fågelvinge exempelvis fungerar inte förrän den är färdigbildad. En rudimentär vinge skulle snarast vara ett hinder i kampen för tillvaron. Och kan en färdig, helt funktionsduglig vinge plötsligt uppkomma som ett slumpens verk? Det förefaller inte troligt. Dessutom skall man tänka på att fysiska organ och kroppsdelar består av en stor mängd samverkande delar, och olika organ samverkar i varje organism. Det betyder att varje slumpförändring, som inte är anpassad till helhetens sätt att fungera, stör eller omöjliggör dess funktion. Varje positiv förändring måste passa in i en komplicerad helhetsfunktion. Det är mycket troligare att slumpen förstör en organism än att den utvecklar den. En positiv förändring av ett komplext system måste ske under beaktande av helhetsfunktionen - och kan slumpen vara så vis?

Det förefaller osannolikt att *gradvisa* slumpförändringar i

Finns det en intelligens bakom universums tillkomst och utveckling? Rentav en Gud? Eller har världsalldet skapats av slumpens kombinationer och av naturliga processer?" Slump och nödvändighet" är det gängse vetenskapliga synsättet i vår tid. Men det finns forskare som inte är nöjda med det. Kommer deras tankar att allt mer vinna anslutning?

arvsanlagen, enligt Darwins idé, skulle kunna åstadkomma de små förbättringar som ackumulerade förklarar utvecklingen, menar Adrianson. Men *språngvisa* förändringar då?

Enligt den makromutationistiska uppfattningen har det skett stora språng i utvecklingen genom *mutationer*, det vill säga plötsliga stora slumpmässiga förändringar i arvsanlagen. Ett litet antal av mutationerna har i så fall varit så gynnsamma att individer med dessa nya egenskaper kunnat överleva i kampen för tillvaron, fortplanta sig och ge upphov till nya arter. Detta verkar mer rimligt än den gängse gradualistiska formen av darwinismen, men även denna teori ger stora svårigheter för tanken, hävdar Adrianson.

Materialismen duger inte

Enligt utvecklingsläran kan evolutionen förklaras i *materiella* termer, och det gäller även människans tillblivelse. Ingen medveten målinriktad kraft har varit i verksamhet - om materialismen är sann.

Den neodarwinistiska utvecklingsläran är en hörnsten i den materialistiska världsuppfattningen. Om den faller, om en *tanke* kan skyntas bakom utvecklingen, då faller materialismen.

Adrianson ifrågasätter inte att en evolution har ägt rum. Inte heller tvivlar han på att naturligt urval har verkat *inom* arterna och medfört förbättringar. Däremot betvivlar han att evolutionen i sin helhet, med tillkomsten av *nya organ och nya arter*, där "högre" livsformer uppstått ur "lägre", kan förklaras med enbart naturkrafters blinda spel.

Den viktiga frågan om *livets uppkomst* är inte besvarad, påpekar Adrianson. Att hänvisa till den hypotetiska "ur-soppan", med förutsättningar för liv, räcker inte långt, för även den enklaste levande cell är en mycket komplicerad konstruktion. Att den uppkommit av en slump genom gradvis utveckling eller som en plötsligt färdig struktur syns föga troligt.

Och det märkliga medvetandet, hur har det uppkommit? Man kan inte förklara det utifrån materien, det är Jan Adriansons övertygelse. Hjärnan har inget primat över medvetandet. Tvärtom är det så att det vi vet om materien, det vet vi utifrån vårt medvetande. Materien upplever vi i medvetandet. Och alla överväganden om materiens och medvetandets förhållande till varandra gör vi i medvetandet.

Medvetandet är det primära. Det är inte det som skall förklaras, utan i stället materien. Det är materien som är problemet.

Vad mynnar då Adriansons resonemang ut i? Han avvisar både små gradvisa och stora språngvisa förbättringar av de levande varelserna och som en följd därav den materialistiska verklighetsuppfattningen. Ingen förklaring av mekanistisk art är övertygande, anser han.

Adrianson citerar zoologiprofessorn Søren Løvtrup som skriver: "Jag tror att en dag kommer den darwinska myten att rankas som det största misstaget (the greatest deceit) i vetenskapens historia. När detta händer, kommer många att ställa frågan: Hur kunde det någonsin ske?"

Charles Darwin upptäckte evolutionen. Men han förklarade den inte.

Den mänskliga hjärnan är den mest komplexa struktur som evolutionen frambragt. Kan dess uppkomst förklaras som slumpens verk?

Öppenhet behövs

Materialismen som verklighetsförklaring är osann, det är Jan Adriansons budskap. Men inte heller den religiösa kreationismen, enligt vilken Gud har skapat växter och varelser i färdigt skick, övertygar, anser han. Och det gör inte heller ett finalistiskt eller teleologiskt synsätt - som innebär att det finns ett *mål* för utvecklingen. Adrianson avvisar alla förklaringsmodeller med anspråk på att ensamma förklara allt och intar i stället en ståndpunkt som innebär *öppenhet*. Han har ingen alternativ modell, men intar hållningen att alla modeller med totalanspråk är orimliga.

Artikeln erbjöds Idagsidan, SvD, och därefter Insidan, DN. SvD tackade nej och DN svarade aldrig (= papperskorgen).

Adress Vattentornet 3 E 1tr
663 00 Skoghall
Telefon 054-51 89 00
Telefax 054-51 89 02
Postgiro 70 60 47-8

Redaktör och
ansvarig utgivare Sven Magnusson

Prenumeration Helår (6 nr) 250:-
Halvår 150:-

Annonser Ring för prislista

Tryckeri Wallin & Dalholm,
Lund

ISSN 0038-0504

INNEHÅLL:

SM:
Kundaliniyoga
en österländsk hemlighet 2

Åsa Freij:
Kundalini i den svenska
vardagen 5

SM:
Olika yogavägar som alla
bär till Gud 8

SM:
Den vetenskapliga
tankens slingriga vägar 10

Birgit Cars:
Möte med mystiker 14

SM:
Fall som tyder på
reinkarnation 18

Sverker Arfvidsson:
Stillhetens hav 20

Bengt Petersen:
Nils Ferlin, grubblande
och sökande 22

SM:
Tiden - en gåta 24

Beundransvärda människor 28

SM:
Vänster och höger
hjärnhalva i balans 34

Bengt Petersen:
Zenvägen till upplysning 37

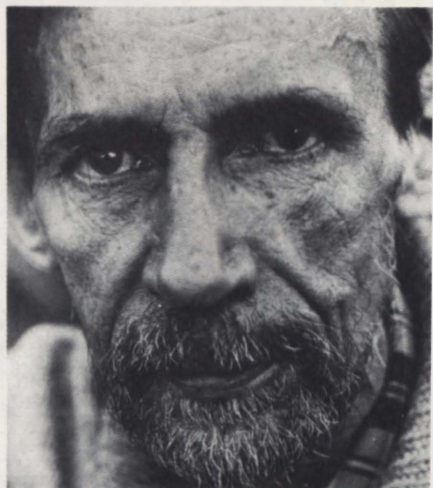
SM:
Styr tanke universum
eller är det bara
slumpen? 38

Mentalskötaren Lars har fått sin kundalini
aktiverad.

Ralph Lundsten beundrar de ljusa och
varma.

Nils Ferlin tog upp djupa livsfrågor i sina
dikter.

Mitt bidrag

Sökaren är mitt bidrag till Sverige. Var så goda!

Den är också en viktig del av mitt eget livsbygge. Jag behöver den själv, för meningens skull.

Den här tidskriften återkommer för att den är min unika bit i det här landets liv, och för att den är en del av mig själv.

Inte så många uppmärksammar den här stenen i byggnaden Sverige. De allra flesta svenskar är fullt tillfreds utan den. Men flera saknade den, när den tycktes försvinna.

En mångårig läsare av Sökaren ringde och uppmanade mig att fortsätta arbetet. "Tänk på alla oss som haft tidningen i 25 år - vi klarar oss inte utan den."

Själv tycker jag att mitt bidrag till kulturen i Sverige är viktigt. Sökaren tar upp livsfrågor av betydelse och strävar efter att göra det på ett kunnigt och intressant sätt. Den här tidskriften har informerat, den har glatt och ibland även irriterat. Menlös har den väl aldrig varit.

Det finns tillräckligt många goda pennor som vill skriva i Sökaren för att den även i fortsättningen skall kunna bli en ytterst läsvärd tidskrift för allvarliga sökare.

Sex nummer skall utkomma i år, två före sommaren och fyra efter.

Detta nummer går ut till alla adresser som finns i Sökarens register, inte bara till 1993 års prenumeranter.

Läs en unik tidskrift! Och ge gärna en gåvoprenumeration eller en donation för att stödja utgivningen! Donationer är viktiga så som det ekonomiska läget nu är för Sökaren, och mottas med stor tacksamhet.

En förutsättning för fortsatt utgivning är att antalet nummer per år minskas till sex. Hur fylliga numren blir beror på hur många som prenumererar.

Många betalade in en prenumerationsavgift innan Energica Förlag skickade ut ett meddelande att Sökaren hade lagts ned och att de kunde byta prenumerationen mot andra av förlagets produkter eller få pengarna tillbaka. Det är begripligt om flera av er, som prenumererade, nu tycker att ni redan gjort en inbetalning, avsedd för Sökaren, och inte vill göra ännu en. Men jag har inte haft något med nedläggningen att göra och inte övertagit några tillgångar eller förpliktelser från den tidigare ägaren.

Jag kan garantera att när ni denna gång prenumererar på Sökaren, får ni verkligen tidskriften och inget annat!

Sven Magnusson